БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

6-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 136 (1398)
12 ИЮЛЬ ЯКШАНБА 1959 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ МИЛЛАТЛАР СОВЕТИНИНГ ИҚТИСОДИЙ КОМИССИЯСИДА

Яқинда СССР Олий Совети Миллатлар Совети Иқтисодий комиссиясининг мажлислари бўлиб ўтди.

Бу мажлисларда қуйидаги масалалар қараб чиқилди:

1. Савдо скидкалари ва улгуржи ҳамда чакана савдо-сотиқни ташкил этишни яхшилаш тўғрисида.

2. Иттифоқчи республикалар бўйича узумнинг харид нархлари даражаси тўғрисида.

3. Узоқ Шимол халқлари хўжалиги ва маданиятининг аҳволи тўғрисида.

Комиссия қараб чиқилган ҳамма масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилди.

Комиссиянинг ишида барча иттифоқчи республикаларнинг Комиссия аъзоси бўлган вакиллари қатнашдилар. (ТАСС).

1 августгача ҳар туп ғўзада камида 7-8 тадан кўсак бўлишига эришайлик!

СУВЧИ

Бугун пахта далаларида бўлган киши ўзи билан бирга далага ҳаёт бошлаб келишга интилаётган, эрта тонг билан ҳам, қуёш баданларни қиздираётган паллада ҳам, салқин оқшомларда ҳам эгатлар оралаб юрган азамат сувчиларни кўради. Тунларини бедор ўтказиб мўл ҳосил тақдири учун курашаётган азамат кишиларга тахсин ўқийди. Ҳа сувчилик бу ниҳоят усталикни, масъулиятни, ишга жонкуярликни талаб қиладиган шарафли касб.

Шу кеча-кундузда ҳосилга-ҳосил қўшадиган ҳам, ҳосилга путур етказадиган ҳам сув. Ишнинг кўзини билган миришкор сувчилар ана шунга жуда яхши тушунадилар. «Ғўзанинг талабини, сувнинг меёрини билмасанг, ютқазиб қўйишинг турган гап,— Чиноз районидаги Ленин номли колхознинг йигирма йиллик бой тажрибага эга бўлган сувчиси Каримжон ота Деҳқонов ана шундай дейди, — бу йилги мавсум бошқача келди. Ҳар бир картанинг шароитига, ўсимликнинг аҳволига қараб сув таралмаса ёз бўйи қилинган меҳнатни зойига кетказишимиз турган гап.

Отанинг бу гаплари жуда ўринли. Илғор хўжаликларда ана шуни ҳисобга олган ҳолда етарли иш тажрибасига эга бўлган, ўз вазифаларини уддалай оладиган сувчилар тайинланган. Бу хўжаликларда кечани кундузга улаб, ҳар туп ғўзанинг қулф уриб яшнаши учун жон куйдираётган кишиларга ҳар тарафлама қулай иш шароити яратиб берилган. Ана шунинг учун ҳам сувчиларнинг меҳнат унумдорлиги ошаяпти, барча карталарда қониб сув ичаётган ғўзалар бир текис ривожланиб, гуркираб яшнаяпти, гуллар тўқ кўсакларга айланиб, ҳосилга-ҳосил қўшилаяпти.

Сирдарё районидаги Охунбобоев номли колхознинг миришкор сувчиси Агимжон Пўлатов ўз бригадаси аъзолари орасида обрў қозонган. У қайси картада сизот сувлари ер юзасига яқин эканлигини, қайси картадаги ғўза сув талаб эканлигини беш қўлдек билади. Бригада аъзолари 81 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштириш учун бир жон, бир тан бўлиб астойдил меҳнат қилаётган шу долзарб кунларда Азимжон Пўлатов ўзининг сувчиликдаги маҳорати билан ана шу азамат кишиларнинг мақсадини амалга ошириш ишига муносиб ҳисса қўшмоқда.

«Сувчи фақатгина эгатларга сув таровчигина эмас, шу билан бирга ғўза томирларига озуқа моддаларини сингдирувчи ҳамдир», дейди Азимжон Пўлатов. Бу чинакам тажрибали деҳқоннинг сўзи.

Бироқ кўпгина хўжаликларда бунга етарли баҳо берилмаяпти. Уста деҳқонлар «саратон сувидан қониб сув ичмаган экин мўлжалдаги ҳосилни бермайди» деб жуда тўғри айтадилар. Нима учун ана шу хўжаликларнинг раҳбарлари мана шу ҳикматли гапнинг маънисини тушумайдилар. Кеча яқиндагина Янгийўл районида бўлиб ўтган область пахтакорлари кенгашида колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, шу кеча-кундузда мўл ҳосил тақдирини сув ҳал қилади, бу соҳага алоҳида эътибор бериш керак, сувчилар сонини кўпайтиринг, уларга қулай иш шароити яратиб беринг, токи улар ўз меҳнатларини аямай, ҳар туп ғўзани қондириб суғоришга эришсинлар, деб айтилди.

Ўрта Чирчиқ районидаги «Гулистон» колхози, Максим Горький номли колхоз, Бекобод районидаги «Гулистон» колхози раҳбарлари наҳотки кенгашда айтилган ана шу гапларни унутиб қўйган бўлсалар. Бу колхозларда сувчиликка етарли кишилар ажратилмаган. Кечаси суғоришга етарли эътибор берилмаяпти. Карталарни танлаб, табақалаб суғоришга риоя қилинмаяпти. Сувчилар иши устидан контроллик ўрнатилмаган. Бу хўжаликларнинг раҳбарлари пахтакорларнинг ёз бўйи қилган меҳнатларини зойига кетказмаслик учун суғоришни тўғри ташкил қилишга эътиборни кучайтиришлари керак.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети «Ғўзани ўсиш даврида суғоришни тўғри ташкил қилиш ва сувчилар ролини ҳамда масъулиятини ошириш тўғрисида» махсус қарор қабул қилдилар. Вазифа — шу қарор асосида суғориш ишларини юксак агротехника қоидалари асосида ташкил этишдан иборат.

Суғориш сифатини яхшилаш, сувдан тўғри фойдаланиш, айниқса кечасиги сменада сувни исроф қилмаслик, сувчиларнинг етарли бўлишини таъминлаш, уларнинг унумли ишлаши учун зарур шароитлар яратиб бериш, бажарилган иш учун ўз вақтида ҳақ тўлашни муттасил контроль қилиб туриш — муҳим вазифадир.

Суратда: Янгийўл районидаги Сталин номли колхознинг Миришкор сувчиси ўртоқ А. Маматқулов эгатларга сув тараяпти.

В. Сироткин ва **И. Глауберзон** фотоси.

„УРТЎҚМОҚ" БЕКОБОД РАЙОНИДА

Пахта териш машиналари ва кўзбўямачилар

Узоқ йўл босгандан сўнг «Уртўқмоқ» ниҳоят «Гулистон» колхозининг 3-бригада даласига етиб келди. У эгатларни оралаб шона, гул ва кўсакларни санамоқчи эди. Аммо пахтаси машина билан теришга ажратилган 15 гектарлик ерда ғўза деб қўл чўзган нарсаси бегона ўт бўлиб чиқаверди. Оёғи ўтларга ўралашиб, картани айланар экан, ғўзаларнинг олди 2—3 тадан кўсак йиққанини, кети эндигина 2—3 қулоқ бўлганини, ҳатто бригадир ола тикиш учун чўнтагига чигит солиб юрганини кўрди. Трактор-далачилик бригадаси деб аталиб, Аҳмад Норқўзиев бошчилик қилаётган бригадада эса 130 гектар ер 90 бўлакдан иборат, ғўзалар ўт ичида, 30 гектарлик ер оқариб кетгандан кейин культивация қилингани учун Мирзачўлнинг қовунидек катта кесаклар кўчибди.

— Бу кесаклар ростини айтсам, бошқа бригаданинг кесаклари. — ҳазилга буриб деди бригадир — шамол учириб келган бўлса керак.

Пахтаси машина билан териш учун ажратилган ғўзаларнинг қатор оралари кўндалангига қинғир қирқилган, машинанинг юриши амримаҳол!

4-бригаданинг ярмидан кўпроқ ғўзаси офтоб урган палакдек саргайиб ётибди, қолганлари ҳам авжсиз, чала туғилган бузоқдек жонсиз ва нимжон. Сув босган ғўза ичида «Уртўқмоқ» лойга ботиб қолди. Чиқармоқчи бўлиб, даладан трактор чақирмоқчи бўлишган эди, трактор бузуқ экан. Умаралининг бир қўш ҳўкизи ёрдамга келди.

Ана шулар ҳақида сўзлашиб олай деб «Уртўқмоқ» колхоз идораси томон жўнади. Идора келишган боғ ўртасига жойлашган экан. Бир чеккада катта анҳор, анҳор устига панжарали сўри қўйилган, атлас кўрпачалар, пар ёстиқлар тўшалибди. Райондан вакил бўлиб келган қишлоқ хўжалик инспекциясининг бошлиғи Абдуқодир Қозоқбоев ярим ялангоч ҳолда пар ёстиққа ёнбошлаб, оёқларини сўрининг поясига ташлаб олибди. Дастурхон тўкин, бир томонда пиво, бир томонда яхна чой. . .

— Биз ҳам иш кўрган раҳбарлардан бўламиз, — дейди вакил мақтаниб.

— Сизнинг қобилиятингизга аллақачон тан берганман, — дейди колхоз партком Раҳмат Норқўзиев — мен, мен сизни севаман... Бир соатдан сўнг «Уртўқмоқ» зерикиб, ўзини танитаркан:

— Колхозингизда пахта териш машиналарининг ремонти қай аҳволда? — деб сўраб қолди.

— Юз... юз пойиз бажарвориш олдида турибмиз, — жавоб берди партком.

— Ҳа мен вакил бўлган жойда иш до-доимо юз! — гапга аралашди вакил. — Мени биласизми кимман? Мен ўртоқ Қозоқбоев бўламан... дўндирвораман ишларнинг ҳаммасини...

Вакил дўндирворадиган «Гулистон» колхозига 6 та пахта териш машинаси керак экан. Шундан ҳозирги кунда фақат биттаси бор, холос. У ҳам ремонт қилингани йўқ. Пахтаси машинада теришга ажратилган майдонларнинг ғўзаси ҳалигиндай.

«Уртуқмоқ» район РТСига кириб аввалига хайрон бўлиб қолди. Директор Қаҳҳор Ўрмонов эстафетага қатнашган мактаб ўқувчисидай тинмай югурарди.

— Тинчликми ўзи?

Бир ишчи умидсиз қўл силтади.

— Ўзини ишчан кўрсатаман деб югургани-югурган.

— РТСда неча пахта териш машинаси тайёрланиши лозим эди,— сўради «Уртўқмоқ».

— 29 та, — тамоқ қириб деди директор.

— Шундан қанчаси тайёр?

— Хўш, тайёр бўлганими, тайёри... ҳозир... директор доимо сводка тайёрлаш ва график тузиш билан вақтини ўтказадиган бош инженер П. Хазовни чақирди. — Неча машина тайёр бўлди?— сўради у.

— Тўртта, — деди Хазов папкасини титкилаб.

— Саккизта бўлса керак, — деди директор унга хўмрайиб.

— Тайёр бўлгани тўртта,—узил-кесил қилиб деди инженер.— Мен ўз сводкамга ишонаман.

Маълум бўлишича, Бекобод РТСида ҳали 25 та пахта териш машинаси ремонтдан чиқарилмабди. Яроқсиз деб ҳисобдан чиқарилган пахта териш машиналари ҳисобига тикланиши лозим бўлган 30 та машина эса аллақаерларда бўлак-бўлагича сочилиб ётибди. Директор бўлса нуқул югураркан, бош инженер график чизаркан, РТСдаги асосий иш шундан иборат экан.

Шу пайт «Уртўқмоқ»нинг ёдига қизиқ бир воқеа тушиб кетди. 2-«Далварзин» совхозининг бош инженери С. Дворкин ремонтдан чиқарилиши керак бўлган пахта териш машиналарининг 25 проценти тугагач, севинганидан қўни-қўшниларига кичик бир зиёфат қилиб бермоқчи бўлибди. Лекин зиёфат энди авжига чиққанида қандайдир эчки саройга кирибди-да, пахта териш машинасининг силлиқ бункерида ўз аксини кўриб қолибди. Уни бегона эчки гумон қилиб сузиб юборган экан, хўжакўрсинга, оманатгина ремонтдан чиқарилган машина бўлак-бўлак бўлиб кетибди. «Уртўқмоқ» кеча 1-«Далварзин» совхозида бўлганида ҳам ёлғон сўзлаб, ўз уйини куйдириб юборган ёлғончи воқеасига ўхшаш яна бир аҳволга дуч келган эди. Бу ҳам ёдига тушди. Воқеа бундай бўлган эди: «Уртўқмоқ» қанча машина ремонтдан чиқарилди деб сўраганда бош инженер И. Потопов майин овоз билан:

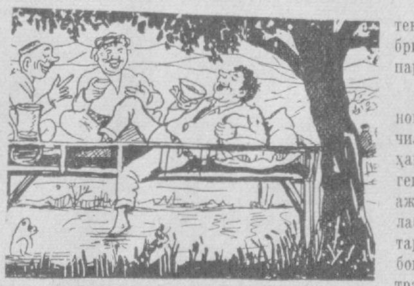

ҚОЗОҚБОЕВ:

Раҳбарликда юз раҳбарга бошман ўзим. Обрўйим зўр, ҳар ерда ҳам ман-ман, ўзим.

—72 та пахта териш машинасидан 50 таси сифатли ремонтдан чиқди,— дея мақтанди. Парторг Х. Юсупов: «худди шундай» деб уни тасдиқлаб қўйди. «Уртўқмоқ» кўз билан кўрмагунча ишонгим келмаяпти деган мазмунда гапирган эди, кўз очиб-юмгунча И. Потопов кўздан ғойиб бўлди. Юсупов бўлса давдираб қолди.

— Бориб кўриш шартми? — тили сўзга аранг келди Юсуповнинг.

— Шарт!— гапни лўнда қилди «Уртўқмоқ».

Юсуповнинг машинаси 4-бўлим устахонасидан 500 метр чамаси берироқда тўхтади.

— Ҳў ўша йилтираб турган машиналарнинг ҳаммаси ремонтдан чиқарилган. Қани кетдик,—деди у шошилиб. Аммо яқинроқ бориб қаралган эди, иш бошқача бўлиб чиқди. Ремонтдан чиқарилди деб ҳисобланган 6 машинага чумчуқлар уя қурибди, мусичалар бола очибди, атрофини шўра янтоқлар қоплаб олибди — машиналар бундан икки йил аввал ремонт қилинган экан.

— Сифати қалай, — сўради Юсупов.

«Уртўқмоқ» нима деярини билолмай:

— Кўзбўямачиликни сўраяпсизми, — дея унинг ўзини сўроққа тутди. Юсупов ўйланиб турди-да, тўсатдан бир нарса эсига тушгандай шошилиб:

— Тошкентга самолётда учмоқчимисиз, — деб гапни чалғитди...

Бу гапдан хафсаласи пир бўлган «Уртўқмоқ» Ленин номли колхознинг Энгельс участкасига етиб келган эди, одамни кўмадиган қалин ўт ўсган 15 гектарли майдонга дуч келди. Шу пайтда нарироқда бир одам ўроқ тортмоқда эди.

— Бу силос учун ўстирилаётган ўтми, нега авжи паст?— сўради «Уртўқмоқ».

Ҳалиги одам ўрнидан туриб, лоқайдлик билан:

— Бу пахта майдони, оғзингизга қараб гапиринг, — деди.

— Ғўзаси кўринмайди-ку?!

— Ичкарироғида ғўзаси бор.

Бу ерлар С. Умиров бошлиқ 3-трактор-далачилик бригадасига қарашли экан. Ўт ўраётган киши бригадирнинг ўзи экан. Айтишича, ҳар гектардан 21 центнердан пахта ҳосили етиштиришмоқчи. «Уртўқмоқ» тамоша қилсам қилибманда деган ўй билан бошқа карталарни ҳам айланмоқчи бўлган эди, 20 гектарлик катта майдонда келидай, сандалдай кесаклар унинг юришига халақит бераверди. Онда-сонда учраган ғўзалар нимжон, жонсиз эди. Шу пайт катта кўчадан чанг-тўзон кўтариб, аввал «Волга» машинасида колхоз раиси Баҳодир Дўсмуродов, кетидан от миниб, участканинг дала мудири Аҳмад Нуъмоновлар учиб ўтишди.

— Бу нима гап?—ҳайрон бўлиб деди «Уртўқмоқ».

— Икковлари ғўзаларни текшириб юришибди, — деди бригадир. — Аҳмад акам отпарас одам.

«Уртўқмоқ» Башар Усмонов бошлиқ 12-трактор-далачилик бригадаси ерларини ҳам кўрмоқчи эди. Лекин 71 гектар ерга 32 та ишчи кучи ажратилган, 6 гектар ери захлаб қурий бошлаган, 16 гектар ери бегона ўт ўсиб силосбоп бўлиб қолган бригадани трактор-далачилик бригадаси деб атамаса ҳам бўлар экан, дея ўйлади. Кўрганлари ҳақида партком Эргаш Фармонов билан суҳбатлашмоқчи бўлган эди:

— Мен сиёсий-оқартув ишлари билан бандман, — деб ўзини четга олди Фармонов.

— 18-бригаданинг дала шийпони ўзига ўхшамайди-ку дея сўради «Уртўқмоқ». Фармонов бўлса елкасини қисиб:

— Сўнгги кунларда пахта териш машиналарини тайёрлаш билан шуғулланмоқдаман, — жавоб берди.

— Ҳайдовчилар аттестациядан ўтганми?

— Кўпчилиги 10-синфни битирган, аттестати бор — тоғдан келди, Фармонов.

«Уртўқмоқ» пахта териш машиналарининг ремонти аянчли аҳволга ташлаб қўйилган, ғўзалари авжсиз, парваришсиз ўт орасида қолиб кетган, бир хил раҳбарлари кўзбўямачи, беғам, гоҳо маишатпараст бўлган бу районда табиийки узоқ тура олмас эди. Шунинг учун тезгина бошқа районга ўтиб кетишга ошиқди.

Х. ТЎХТАБОЕВ, С. СУЛТОНОВ.

СОВЕТ ДАВЛАТИНИНГ РАҲБАР АРБОБЛАРИ ЭФИОПИЯ ИМПЕРАТОРИ БИЛАН УЧРАШДИЛАР

10 июлда Кремлда Совет давлатининг раҳбар арбоблари Эфиопия императори Хайле Селассие I билан учрашдилар. Аввалгидек бу сафар ҳам тамомила ҳамжиҳатлик ва ишонч руҳида ўтган суҳбат давомида СССР билан Эфиопия ўртасидаги дўстона муносабатларни ривожлантириш ва мустаҳкамлашга доир масалаларни муҳокама қилиш давом этди.

Суҳбатда совет томонидан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев, А. И. Микоян, Н. А. Муҳитдинов, министрлар ва бошқа расмий кишилар қатнашдилар.

Суҳбатда Эфиопия томонидан император билан биргаликда бош министр ўринбосари ва министр мирза Цахафе Тезаз Аклилоу Абтевольд, Шоа вилояти губернаторининг ўринбосари рас Месфин Силеши, император саройининг министри Цахафе Тезаз Тафара Уорк Кидане Уолд ва бошқалар қатнашдилар.

Томонлар ўтказилган суҳбатлар фойдали эканлигини ва муҳокама қилинган масалалар юзасидан, шу жумладан, СССР билан Эфиопия ўртасидаги иқтисодий алоқаларни яна да кенгайтириш масаласи юзасидан тўла ҳамжиҳатлик борлигини қайд қилдилар. Музокараларнинг натижалари тўғрисида Қўшма ахборот эълон қилинади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ РАИСИ О. А. АЛИМОВ АҚШ ГУБЕРНАТОРЛАРИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

11 июлда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси О. А. Алимов Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган АҚШ губернаторлари группасини қабул қилди.

Қабул вақтида губернаторлардан Л. Коллинз (Флорида штати), Дж. Клайд (Юта штати), Дж. Дэвис (Шимолий Лакота штати), С. Макниколз (Колорада штати), Р. Майнер (Нью Джерси штати), Р. Смайли (Айдахо штати), Л. Ходжес (Шимолий Каролина штати) ҳозир бўлдилар. Қабул вақтида шунингдек губернаторлар Совет Иттифоқи бўйлаб сафарда ҳамроҳ бўлган Халқаро билим институтининг президенти К. Холланд Нью-Йорк университетининг вице президенти Дж. Айви ва бошқалар бор эди.

Дўстона суҳбат вақтида республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри С. А. Азимов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. В. Мухамаджонов, республика Госпланининг раиси С. К. Зиёдуллаев, Ўзбекистон ССР маданият министри С. М. Муҳамедов, Ўзбекистон ССР молия министри В. Муродхўжаевлар қатнашдилар. (ЎзТАГ).

АҚШ ГУБЕРНАТОРЛАРИ ТОШКЕНТДА

АҚШ штатлари губернаторларининг Ўзбекистонда бўлган группаси 11 июлда Тошкентнинг диққатга сазовор жойлари билан танишди. Улар пойтахтдаги колхоз бозорларидан бирида бўлдилар.

Куннинг иккинчи ярмида америкалик меҳмонлар Тошкент тўқимачилик комбинатига бордилар. (ЎзТАГ).

МАНОЛИС ГЛЕЗОСГА ОЗОДЛИК БЕРИЛСИН!

Совет хотин-қизлари Глезоснинг ҳаёти сақлаб қолинсин деб талаб этмоқдалар

Совет хотин-қизлари комитети Грециянинг миллий қаҳрамони Манолис Глезоснинг ҳаётини сақлаб қолишни талаб этаётган совет хотин-қизларидан кун сайин жуда кўп хат ва телеграммалар олмоқда.

Ўзбекистон ССР, Қашқадарё область, Ғузор районидаги Карл Маркс номли колхознинг кўп болали оналари телеграмма юбориб, уни Греция короли Павел I га юборишни сўрайдилар. Телеграммада бундай дейилади: «Манолис Глезоснинг номи биз учун азиздир, чунки бу ном халққа фидокорона хизмат қилиш ифодасидир. Биз, дунёга инсон заковатининг ўлмас ижодини яратиб берган мамлакатнинг королисизга мурожаат қилиб айтамизки, тинчлик учун оташин курашчи Манолис Глезоснинг ҳаётини сақлаб қолингиз!».

Новосибирскдаги ота-оналар ва болалар боқчаларидан бирининг ходимлари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари Д. Хаммаршельд номига телеграмма юбордилар. Телеграммада бундай дейилади:

«Биз, бутун дунёда прогрессив ғоялар йўлида, болаларимизнинг бахт-саодати йўлида тинчлик учун атоқли курашчи ва Грециянинг халқ қаҳрамони Манолис Глезосни дарҳол озод қилишни талаб этамиз. Глезос озод қилинсин!».

Сумгаит медицина ходимлари грек ватанпарварига қўйилган қалбаки айбга қарши норозилик билдирадилар ва ана шу ваҳшиёна таъқибга йўл қўймасликни талаб этадилар. Қирғизистондаги Маяковский номли хотин-қизлар педагогика институти студентлари ва профессор-ўқитувчиларининг умумий йиғилиши Глезосни зиндондан озод қилишни талаб этади.

Қарши тикувчилик фабрикаси, Ўш пиллакашлик комбинатининг ишчилари, Лениногорск шаҳрининг медицина ходимлари, мамлакатнинг турли жойларидаги уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёллар, хизматчилар, врачлар, педагоглар Манолис Глезосни озод қилишни талаб этаётган прогрессив жамоатчиликнинг овозига ўз овозларини қўшмоқдалар. (ТАСС).

ГЛЕЗОС ЯШАШИ КЕРАК!

Жаҳон жамоатчилиги ўзининг бутун диққат-эътиборини Греция пойтахти Афинага тиккан. Чунки бу ерда ажойиб ватанпарвар, жасур демократ Манолис Глезосни суд қилишаяпти. Ўз халқини, жонажон ватанини қаттиқ севган, унинг мустақиллиги ва озод бўлишини бутун қалби билан истаган ва шу йўлда тинмай курашган Глезоснинг тақдирини Грециядаги бир гуруҳ қора ниятли реакционерлар ҳал қилмоқчилар.

19 ёшида Афинадаги фашизм байроғини поймол қилиб, ватанпарварлик ва жасурликнинг ажойиб намунасини кўрсатган Глезосни, ўзининг бутун умрини илғор ғояларни тарғиб қилиш, халқнинг озодлигини куйлаш, ажнабий давлатларга қарам бўлишни лаънатлаб оташин мақолалар ёзиш каби олижаноб ишларга сафарбар этган бир кишини бугун Грецияни турмаларга айлантириб юборган қора реакция корчалонлари суд қилишаяпти.

Ана шундай адолатсизликнинг рўй бериши ҳамма софдил кишиларни ғазаблантирди. Ҳақиқат ва адолатнинг тантанасини, яъни Манолис Глезоснинг озод этилишини талаб қилиб чиққан кишиларнинг, ташкилотларнинг, коллективларнинг сон-саноғи йўқ.

Биз, серқуёш Ўзбекистон пойтахтидаги ёш илмий ходимлар ҳам жаҳондаги барча прогрессив кишиларнинг бу ҳаққоний талабини қўллаб-қувватлаймиз. Афина ҳарбий суди уйдирма ва бўҳтонлар билан ноҳақ жабрланаётган грек халқининг асл фарзандини оқлаши керак. Греция реакцияси бу ажойиб қаҳрамонни туҳмат билан оғир жазога дучор қилишга уринмоқда. Реакционерларнинг бу қора ниятлари амалга ошмаслиги керак.

Бутун дунёдаги меҳнаткашларнинг митингларида, жамоат арбобларининг нутқларида, олимларнинг хатларида, ёзувчиларнинг телеграммаларида баён қилинганидек, Глезос яшаши керак, у озод қилиниши лозим!

Бизнинг ҳам муддаомиз шу.

Л. АБДУСАМАТОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўсимлик моддалар кимёси институтининг аспиранти.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Кечки ва сиртқи олий ўқув юртлари студентларига ва кечки ҳамда сиртқи ўрта махсус ўқув юртлари ўқувчиларига енгиллик бериш тўғрисида

Мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш тўғрисидаги ва СССРда халқ маорифи системасини янада ривожлантириш ҳақидаги Қонунга мувофиқ, СССР Министрлар Совети кечки ва сиртқи олий ўқув юртлари студентларига ва кечки ҳамда сиртқи ўрта махсус ўқув юртлари ўқувчиларига енгиллик бериш тўғрисида қарор қабул қилди. Кечки ва сиртқи олий ўқув юртларининг яхши ўқиётган студентлари ва кечки ҳамда сиртқи ўрта махсус ўқув юртлари (факультетлар, бўлимлар)нинг яхши ўқиётган ўқувчилари учун 1959 — 1960 ўқув йилидан бошлаб иш ҳақини тўлаш шарти билан қўшимча отпуска белгиланди.

Кечки олий ўқув юртларининг биринчи ва иккинчи курсларида ўқувчиларнинг лаборатория ишларини бажариш, синовдан ўтиш ва имтиҳон бериш даврида йилига 20 календарь кун миқдорида отпуска берилади, кечки ўрта махсус ўқув юртларида ўқувчилар учун 10 календарь кун ва сиртқи олий ҳамда ўрта махсус ўқув юртларида ўқувчилар учун 30 календарь куни миқдорида отпуска берилади.

Лаборатория ишларини бажариш, синовдан ўтиш ва имтиҳон бериш даврида кечки олий ўқув юртларининг учинчи курсларида ва шундан кейинги курсларида ўқувчилар учун ҳар йили 30 календарь кун миқдорида, кечки ўрта махсус ўқув юртларида ўқувчилар учун 20 календарь кун, сиртқи олий ва ўрта махсус ўқув юртларида ўқувчилар учун 40 календарь куни миқдорида отпуска берилади. Кечки ва сиртқи олий ҳамда ўрта махсус ўқув юртларида ўқувчиларнинг давлат имтиҳонларини топшириш даврида уларга 30 календарь кун миқдорида отпуска берилади.

Диплом лойиҳаси (иши)ни тайёрлаш ва ёқлаш даврида кечки ва сиртқи олий ўқув юртларининг студентларига 4 ойлик отпуска ва кечки ҳамда сиртқи ўрта махсус ўқув юртларининг ўқувчиларига 2 ойлик отпуска берилади.

СССР Министрлар Советининг қарорида шу нарса кўзда тутиладики, отпуска вақтида ўқувчилар учун тўланадиган иш ҳақи миқдори отпускага чиқиш олдидан сўнгги ўн икки ой мобайнидаги ўртача ойлик иш ҳақи ҳисобидан белгиланади. Аммо, бу иш ҳақи олий ўқув юртларининг студентлари учун ойига 1.000 сўмдан ошмаслиги ва ўрта махсус ўқув юртларининг ўқувчилари учун ойига 800 сўмдан ошмаслиги керак.

Кечки ва сиртқи олий ўқув юртларининг студентлари ҳамда кечки ва сиртқи ўрта махсус ўқув юртларининг ўқувчилари учун диплом лойиҳаси (иши)ни бажаришга киришиш, ёки давлат имтиҳонларини топшириш олдидан 10 таълим ойи даврида ҳар ҳафтада машғулотларга тайёрланиш мақсадида бир бўш кун ажратиб берилади. Ана шу бўш кун учун олинадиган иш ҳақининг 50 проценти миқдорида тўланади, аммо, бу иш ҳақи минимал миқдордан кам бўлмаслиги шарт. Корхона ва муассасаларнинг раҳбарларига студент ва ўқувчиларнинг хоҳишига қараб ана шу даврда иш ҳақи тўламаслик шарти билан қўшимча равишда ҳафтада яна бир-икки бўш кун ажратиб беришга рухсат этилади.

Сиртқи олий ўқув юртларининг студентлари ва сиртқи ўрта махсус ўқув юртлари ўқувчиларининг лаборатория ишларини бажаришлари ва синовдан ўтиш ҳамда имтиҳон топширишлари учун йилига бир марта, шунингдек диплом лойиҳалари (ишлари)ни тайёрлаш ва ёқлашлари учун, ёки давлат имтиҳонларини топширишлари учун ўқув юртига боришлари ва ундан қайтиб келишларига бўладиган йўл харажатлари улар ишлаб турган корхоналар ва муассасалар ҳисобидан йўл харажатлари қимматининг 50 проценти миқдорида тўланади.

Корхона ва муассасаларнинг раҳбарлари кечки ва сиртқи олий ҳамда ўрта махсус ўқув юртларининг сўнгги курсларида ўқувчиларнинг ўзлари танлаб олган ихтисос бўйича ишлаб чиқариш билан бевосита танишиш ва диплом лойиҳасига керакли тегишли материалларни тайёрлашлари учун тегишли ўқув юртларининг тавсиясига мувофиқ, иш ҳақини тўламаслик шарти билан қўшимча бир ойлик отпуска бера оладилар. Ана шу отпуска даврида студентлар умумий асосларда стипендия олиб турадилар.

Корхона ва муассасаларнинг раҳбарларига қабул имтиҳонларидан ўтиш учун рухсат берилган ишчилар ва хизматчиларга иш ҳақи тўламаслик шарти билан қўшимча отпуска беришга рухсат этилади: кечки ва сиртқи олий ўқув юртларига кирувчилар учун 15 календарь кун ва кечки ҳамда сиртқи ўрта махсус ўқув юртларига кирувчилар учун 10 календарь кун миқдорида қўшимча отпуска берилади. Ўқув юртига бориш ва ундан қайтиб келиш учун сарф бўладиган вақт бу ҳисобга кирмайди.

Колхозларга кечки ва сиртқи олий ҳамда ўрта махсус ўқув юртларида ўқувчи колхоз аъзолари учун қўшимча отпуска бериш ва уларнинг иш ҳақи миқдорини СССР Министрлар Советининг шу қарорида кўрсатилган отпускаларга мувофиқ белгилаш тавсия этилади.

Кечки ва сиртқи олий ўқув юртларининг студентларига ҳамда кечки ва сиртқи ўрта махсус ўқув юртларининг ўқувчиларига шундай енгилликлар берилиши Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг ёшлар тўғрисида доим ғамхўрлик қилаётганлигини исбот этади. Бундай енгилликларнинг берилиши сиртқи ва кечки олий ҳамда ўрта махсус таълимни янада ривожлантиришга, ёш мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишга ёрдам беради.

ГАГАНОВАЧИЛАР АҲДИ: БИЗДА ҚОЛОҚ УЧАСТКА ВА БРИГАДАЛАР ҚОЛМАЙДИ!

Областимиз меҳнаткашлари барча совет кишилари билан бир қаторда КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорлари ҳамда Мурожаатига жавобан зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Саноат корхоналари, транспорт ва қурилиш ташкилотларида, колхоз ва совхоз далаларида етти йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун гагановачилар ҳаракати тобора кенг қулоч еймоқда.

☆

Ташаббусга қўшилдилар

Валентина Гагановашшг ватанпарварлик ташаббуси Темурни ҳам ўйлантириб қўйди. У ўз фикрини айтиш учун 27-асбобсозлик цехида инженер бўлиб ишлаётган қадрдон дўсти Носир Рашидовнинг олдига борди.

— Сенга бир маслаҳат билан келган эдим. Биз ҳам Валентина Гагановашшг ташаббусига қўшилсак, деган фикрдаман. Менимча сен бунга йўқ демассан. Кел, бир ўйлаб кўрайлик. Ишлаб чиқаришнинг қайси участкасига бориш кўпроқ зарур экан?

Носир дўстининг бу фикрини тўла қувватлади.

Янги пахта териш машиналарини кўплаб ишлаб чиқариш арафасида турган «Ташсельмаш» заводи учун йиғув цехини малакали инженер-техник ходимлар билан мустаҳкамлаш жуда зарур эди. Пахтакорларимиз тоқатсизлик билан кутаётган янги машиналарнинг сифатли йиғилишини таъминлаш кўп томондан шунга боғлиқ эди. Шунинг учун ҳам завод конструкторлик бюросининг инженери Темур Ёқубов йиғув цехида ишлашни лозим топди. У Носир Рашидов билан бирга корхона раҳбарларига ўз ниятини айтганда улар Темурни тўла қувватладилар. Ёқубов ва Рашидовнинг корхона йиғув цехига ўтиб, бу ерда мастер бўлиб ишлаётганликларига бир ойдан ошиқроқ вақт бўлди. Малакали инженерлар янги машиналарнинг узел ва деталларини пухта ва сифатли йиғишда ишчиларга катта ёрдам бермоқдалар. Темур Ёқубов янги ишга кирган ёшлардан 12 кишини машина деталларини пухта йиғишга ўргатди. Улар шу кунларда мустақил ишламоқдалар. Давлат ва халқ манфаати учун хизмат қилишни ўзларининг асосий бурчлари деб ҳисоблаган бу ёш мутахассисларнинг кечагина корхона конвейеридан чиққан дастлабки пахта териш машинасини йиғишда салмоқли ҳиссалари бор.

З. АХТЯМОВА.

ИЛҒОР МЕХАНИЗАТОРЛАР ҚОЛОҚ БРИГАДАЛАРГА БОРМОҚДАЛАР

УРГАНЧ. 11 июль (ЎзТАГ). «Мени қолоқ бригадага юборишларингизни сўрайман». Кўпчилик колхозларнинг правлениеси ва партия ташкилотига механизаторлардан ана шундай аризалар тушмоқда.

Қўшкўпир районидаги йирик «Сталинград» колхозининг энг яхши универсалчилари Рузимет Қурбонов, Салай Шомуротов, коммунист механик Иброҳим Нурматов ўртоқлар Валентина Гагановашшг ташаббусидан ўрнак олиб қолоқ бригада ва звеноларга ўтдилар. Улар 6-далачилик бригадасини илғор бригадалар қаторига кўтаришга сўз бердилар. Бригадада 80 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил олишга қарор қилинган.

Мамлакатимиз донгдор йигирувчиси Валентина Гаганова бошлаган ташаббус кундан-кунга авж олиб бормоқда. Хоразм областининг Хива, Урганч, Янгиариқ ва бошқа районларининг энг яхши механизаторлари ҳам қолоқ бригадаларга ўтиш истагини билдирмоқдалар.

Валентина Гаганова коммунистик меҳнат бригадалари билан учрашди

ЛЕНИНГРАД. 10 июль. (ТАСС). Ленинград шаҳар ва областда 7 мингга яқин коллектив коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун бошланган мусобақада қатнашмоқда. Ленинград енгил саноати корхоналарининг 11 мингга яқин ишлаб чиқарувчилари машинасозлар, металлурглар билан бир қаторда бораётир. Бугун уларнинг вакиллари иш натижаларига якун ясаш ва тўпланган тажрибани ўзаро ўртоқлашиш учун Биринчи май номли маданият уйидаги слётга йиғилдилар.

Слётга Вишний Волочок ип-газлама комбинати йигирувчиларининг бригадири Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Валентина Гаганова келди.

Тўқимачилик ва енгил саноат ишчилари касаба союзи область комитетининг раиси М. Толкачева шаҳар фабрикаларида бу ажойиб ташаббус кенг қулоч ёйганлиги ҳақида гапирди. Сўнгра кекса ишчи гвардиясининг вакили, мамлакатимиздаги биринчи «Равенство» қоғоз йигириш фабрикаси зарбдор бригадасининг иштирокчиси Е. В. Ефремова сўзга чиқди. У йиғилганларни етти йилликни муддатидан илгари бажариш учун курашни янада қизитишга, ленинчасига ишлаш, ўқиш ва яшашга чақирди.

Трибунага С. М. Киров номидаги ип-йигириш комбинати коммунистик меҳнат коллективи бригадири Валентина Аникьева чиқади.

— Қизларимиз кун сайин яхши ишламоқдалар, — дейди у. — Биз топшириқни ками билан 160 процент қилиб бажаришга сўз бердик. Ҳозир июль ойида икки нормадан кўпроқ маҳсулот бермоқдамиз. Биз Валентина Гагановашшг ажойиб ташаббусини қўллаб-қувватлаймиз. Энг яхши ишчиларимиз қолоқ бригадаларга раҳбарлик қилиш ва уларни илғорлар қаторига чиқариб олишни истаганликларини айтмоқдалар.

Слётда Валентина Гаганова сўзга чиқди. У ўз ташаббуси ҳақида гапириб берди. Йиғилганлар унинг ўзи иштирок этган КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг иши ҳақидаги ҳикоясини зўр эътибор билан тингладилар.

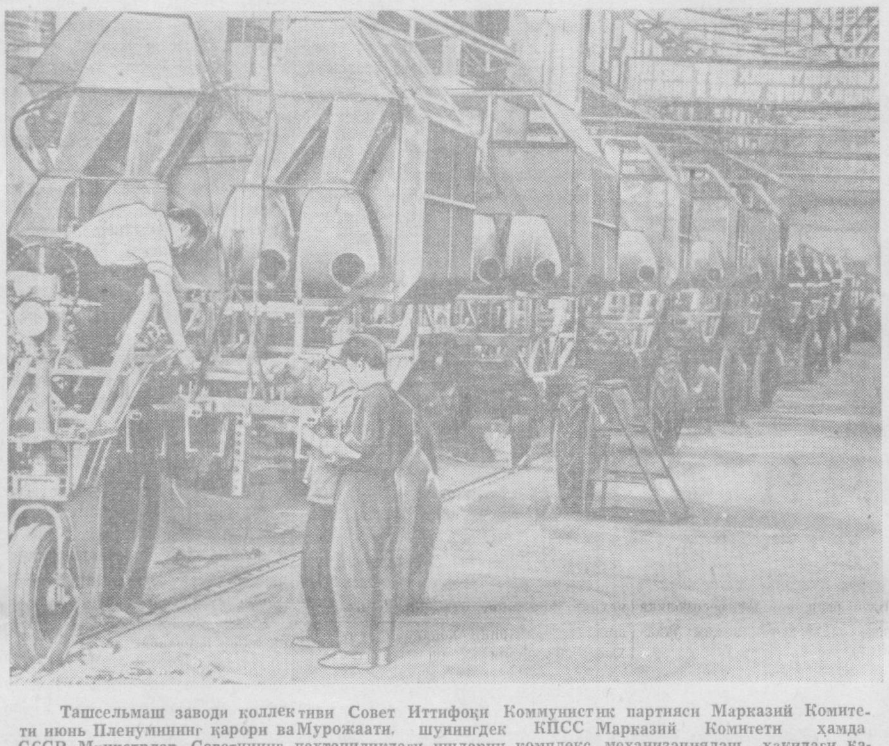

Ташсельмаш заводи коллективи Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети июнь Пленумининг қарори ва Мурожаати, шунингдек КПСС Марказий Комитети ҳамда СССР Министрлар Советининг пахтачиликдаги ишларни комплекс механизациялаш ҳақидаги қарорига амалий иш билан жавоб бериш учун курашмоқда. 9 июлда завод конвейеридан бир йўла икки қатордаги пахтани териб кетадиган «ХВС-1,2» маркали вертикаль шпинделли янги пахта териш машинаси чиқди. Шу куни корхона коллективининг кўп минг кишилик митинги бўлди. Митингда сўзга чиққан қуюв цехи ишчиси Рябова, 22-йиғув цехининг мастери Ёқубов, 15-механика цехи комплекс бригада бошлиғи Махров ва бошқа ўртоқлар корхона коллективи пахтакорларимизнинг оғирини енгил қилиш, қишлоқ хўжалигидаги ишларни комплекс механизациялашда бундан буён ҳам актив иштирок этишга бел боғлаганини айтдилар. Митингда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари, КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қатнашчиси ўртоқ Ф. Хўжаев Пленум ишларининг якуни ҳамда шу муносабат билан машинасозлар олдида турган вазифалар ҳақида гапириб берди. Корхона коллективи етти йилликнинг биринчи йилида 1350 та янги пахта териш машинаси ишлаб чиқариш мажбуриятини олди. Суратда: завод конвейерида янги машиналарни йиғиш пайти.

Б. Фомичев фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

☆

В. Гаганова ташаббуси пахтакорларга ҳам маъқул тушди

ДЎРМОН, (телефон орқали олинди). Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг Ҳамида Қодирова, Илёс Хўжамқулов, Тўйчи Тасманов ва Тўра Абдуқодиров ўртоқлар бошлиқ бригадалаларида меҳнат тўғри ташкил этилмагани сабабли ғўза парваришида анча камчиликлар содир бўлди. Айниқса кейинги кунларда ғўзаларни ўт босиб кетди, вақтида суғорилмаган ғўзалар ўсишдан қолди.

Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти қолоқ бригадаларни илғорлар даражасига кўтариш ва ғўза парваришидаги қолоқликни тугатиш тадбирларини белгилади. Активлар қолоқ бригадаларга бириктилди. Улар бригадалар ишини тўғри ташкил қилишга ёрдам бердилар. 3,9-бригада аъзолари 13-бригадага социалистик ёрдамга бордилар. Ўсишдан қолаётган ғўзаларни чуқур чопиқ қилиб, ўтдан тозаладилар. Тракторчи Жамол Шералиев бригаданинг 22 гектар еридаги ғўзасини сифатли культгвация қилиб берди

Шу кеча-кундузда қишлоқда хушхабар тарқалди. Вишний Волочок ип-газлама комбинатининг йигирувчиси ўртоқ Валентина Гаганова қолоқ бригадага ўтиб ишлаб, анашу бригадани илғорлар даражасига кўтаришга ёрдам берибди. В. Гагановашшг бу ажойиб ватанпарварлик ташаббусини колхоз аъзолари зўр хурсандчилик билан кутиб олдилар. Колхозда Гаганова ташаббуси қўллаб-қувватланмоқда. Илғор бригадаларнинг аъзолари қолоқ бригадаларга ўтиб, чанқаган ғўзаларини тезда суғориб, катта ёрдам бермоқдалар.

Колхозда гагановачилар сони яна ортмоқда. Колхоз аъзолари қолоқ бригада деган номни узилкесил тугатишга қарор бердилар. Х. Қодирова. И. Хўжамқулов, Т. Тасманов. Т. Абдуқодиров ўртоқлар бригадаси ёрдам туфайли қолоқликдан чиқди. Ғўзалар ўтдан тозаланиб, текис ривожланмоқда, гуллаб кўсак тугаётир. Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти илғор бригадаларнинг бу хамкорликларини қўллаб қувватламоқда.

Учқундан аланга

Биринчи илҳомбахш шанбалик
куни,
Кўз олдимдан ўтди... Шавқи
дилимда.
«Буюк почин» — деди, Ленин
шод уни,
Бу кун кўз ўнгимда... Мадҳи
тилимда:
Коммунистик меҳнат бригадаси
бу.
Қудратли цехларда қайнайди
ҳаёт,
Аҳил меҳнат демак, дўстлик
демак у—
Ўлкамиз бўйлаб ёзди кенг қанот
Ишчининг юраги, пахтакор қалби,
Шу мақсад йўлида топар
ҳамоҳанг.
Коммунизм боғини барпо этгали
Ватаним бўйлаб бошланди зўр
жанг.

Тўлқин РАЖАБИЙ.

Янгиерлик азамат

(ОЧЕРК)

Тўхтасин ака прораб ҳузуридан чиққанида ташқарига аллақачон қоронғу тушган, кундузги иссиқ ҳарорат ўрнини муздек салқин ҳаво қоплаган эди.

— Яна ўша жавоб. Йўқ, мен буни шундайлигича қолдирмайман, — у орқасига ўгирилиб қуюқ қошларини жаҳл билан чимириб қўйди, — бошлиқ ҳузурига бораман, ҳаммасини унга айтаман.

Бетон заводига яқин бир жойда бетон қорувчи машина қаровсиз, хароб ҳолда ётар эди. Айрим қисмлари эскириб занглаб, сочилиб ётибди. Тўхтасин ака бир пас тўхтаб, уларга тикилганча ўйга толди. Шу пайт янги қурилаётган чала бино орқасидан цех бошлиғи чиқиб кела бошлади.

—Саломалайкум Тўхтасин ака!— дея қўл чўзди у, —қаровсиз қолган бу машинанинг ҳам эгаси чиқиб қолганга ўхшайди. Лекин жуда хурсанд бўлдим-да.

Цех бошлиғи кўксини тўлдириб кулди. Сўнг оқ рўмолча билан юз ва пешонасидаги тер томчиларини артаркан:

—Бизда бу машинасиз ҳам иш бошимиздан ошиб ётибди, — дея қўшимча қилиб қўйди.

Тўхтасин ака Жўрабоев эллик ёшларга бориб қолган бўлишига қарамай, ҳали у тетик, ҳаракатлари чаққон, худди ёшлардек серғайрат. У доимо мой билан кирланган комбинзон кийиб олади. Цех бошлиғининг ҳалиги сўзлари Тўхтасин аканинг жаҳлини чиқариб юборди. Лекин у аламини босиб:

— Негадир техникани ёқтирмайсизлар. Бел билан ишлаш замони эса аллақачон ўтиб кетган, — дея пичинг қилди.

— Кечаги кенгашимизда ана шу машинани сизларнинг бригадангизга ўтказиш ҳақида қарор қилдик, — худди ўзини-ўзи оқламоқчи бўлгандек дер эди бошлиқ.

Тўхтасин ака қўл силтаб:

— Бундақанги гапларни кўп эшитганмиз, — деди яна бўш келмай.

— Жаҳлингиз чиқмасин, бу ўринда биз эмас, механиклар айбдор, провада йўқ эмиш. Бусиз ўзингиз биласизку, ахир, машина ишламайди.

— Сиз бу гапларингизни аввал текшириб кўриб, сўнг айтаяпсизми?

Бошлиқ ўз баҳоналари Тўхтасин акани қаноатлантирмаётганини сезиб, суҳбатни давом эттириш учун сўз топа олмай дудуқланиб қолди.

Нарироқда участка қурилиши бошқармаси бошлиғи А. Чечин уларнинг суҳбатини кузатиб турган эди. «Тўхтасин чиндан ҳам жонкуяр йигит, техникани жони-дилидан севади, — дея ўйлади у, — шундай азаматлар билан чўлни ўзлаштириш ҳам ҳеч гап эмас. Қани энди бошқалар ҳам ана шу Тўхтасиндек ўт юракли бўлишса...»

«Голодностепстрой» қурилишига Тўхтасин Жўрабоев Қайроққум ГЭСидан келган. Келган кунидан бошлаб ишга астойдил киришди. Бошқаларга намуна кўрсатиб ишлади. Бошлиқлар уни қайси ишга қўйишмасин ёки қайси участкага ташлашмасин ҳамма жойда ҳам кўнгилдагидек иш олиб борди.

— Мен Фарҳод, сўнгра Қайроққум қурилишларида рус ўртоқларимдан кўп нарсаларни ўрганиб олганман, — дейди у фахрланиб.

Гоҳо Тўхтасин ака ўзининг хўрлик, алам ва ситам билан ўтган ёшлик йилларини, бойнинг уйида елкасида сув ташиб, ярим оч, ярим яланғоч ҳолда яшаган кунларини хотирлаб кетади. Ўша замонга лаънатлар ўқийди. Чунки у отаонадан жуда эрта айрилган. Уни ҳеч ким суюб эркаламаган, меҳрибон қўллар бошини силамаган. Октябрь революцияси миллионлар қаторида Тўхтасин акага ҳам бахт-саодат, озодлик бахш этди, кенг истиқбол йўлини очиб берди...

1943 йили Улуғ Ватан уруши авжи қизиб турган кунларда Тўхтасин ака кўнгиллилар қаторида энг йирик қурилишлардан бўлмиш Фарҳод ГЭСига келади. Бу ерда у кечани-кеча, кундузни кундуз демай жон фидо қилиб ишлайди. Меҳнатсевар, камтар, меҳрибон ўртоқ сифатида бошқалар ўртасида ҳурмат қозонади. У шу ерда уйланади, бола-чақалик бўлади. Етти йилдан сўнг ГЭС қурилиш ишлари тугаллангач, энг илғор ва малакали ишчилар қаторида Тўхтасин акани ҳам Қайроққум ГЭСида ишлашга таклиф этадилар. Ҳамма вақт энг олдинги сафда бўлишга, қийинчиликларни мардларча енгиб ўтишга ёшлигидан ўрганган Тўхтасин ака ўз оиласи билан ўша томонга кўчиб кетади.

Бир вақтлар қуруқ дашт ва онда-сонда кўзга ташланиб қоладиган пастқам, кўримсиз кесак уйлардан иборат бўлган поёнсиз майдонда хушбичим иморатлар, халқлар дўстлиги ГЭСи иншоотлари қад кўтаради. Хиёбонлар гуллар билан тўлади. Кўчаларга ёш ниҳоллар ўтқазилади. Мана буларда Тўхтасин аканинг озмунча ҳиссаси бўлмаган.

Ана шу ГЭСларда жон куйдириб қилган 13 йиллик хизматини тақдирлаб ҳукуматимиз Тўхтасин акани Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи ва «Ҳурмат Белгиси» ордени билан мукофотлади.

Кунларнинг бирида Жўрабоев ёстиқдошига:

— Мирзачўлга жўнаймиз, — дея секин гап бошлади, — у ерда қурувчиларга зориқишаётган бўлишса керак.

Аёл бош чайқаб:

— Квартирамиз нима бўлади? Ўғилларимизчи? — дея саволлар ёғдира кетди. — У ерда мактаб бўлмаса... Яна палаткаларда яшаймизми? Йўқ, мен ҳеч қаёққа бормайман.

— Биз қаерда зарур бўлсак, ўша ерда бўлишимиз шарт, — узилкесил деди Тўхтасин ака.

— Ахир сиз шу ерда ҳам зарурсиз-ку! — бўш келмади аёл.

Суҳбатга Обидбой Тўхтабоев аралашди. У чўлга жўнаши керак бўлган бригадага бошчилик қилиши керак эди.

— Биз у ерда янги қурилишлар бошлаймиз. Ўзингиз ўйлаб кўринг. Қуп-қуруқ чўлда гулзор яратишдан ёки биёбонда обод шаҳар барпо этишдан ҳам улуғроқ бир иш борми, — тушунтира бошлади Обидбой.

Аёл уларнинг фикрига қўшилиб:

— У ерда бизга квартира беришармикан, — дея секин сўраб қўйди.

— Квартирани ўзимиз қуриб оламиз, хотин!

Чиндан ҳам чўлга кўчиб келингач, бир неча вақт тўрт томони қуруқ чўлдан иборат бўлган палаткаларда яшашга тўғри келди. Гоҳо кучли чанг-тўзон кўтариб қаттиқ шамоллар эсар, иссиқ бўлган кезларда палаткаларда яшаш ғоят машаққатли бўлиб қолар эди. Лекин бу ҳол узоққа чўзилмади. Чўл бағрида Янгиер шаҳрининг дастлабки иморатлари қад кўтара бошлади. Бирин-кетин янги-янги кўчалар ва кварталлар пайдо бўлди. Тўхтасин ака ўз оиласи билан «Октябрь 40 йиллиги» кўчасидаги шинам квартиралардан бирига кўчиб ўтди.

Бизнинг замонимизда иморатни бетон ишлатилмасдан қад кўтаришини тасаввур қилиш мумкин эмас. Кечаги чўл ўрнида бугун Янгиердек обод, чиройли шаҳар барпо бўлди. Унинг юзлаб иморатларида Тўхтасин ака қўли билан қорилган бетонлар ишлатилган. Аввалига оддий бетончи бўлган Тўхтасин ака борабора бетончилар бригадасининг бошлиғи даражасига кўтарилди. У бошчилик қилаётган бригада ўз планини ҳамма вақт ортиғи билан бажариб келади. Тўхтасин ака яхши бетончигина эмас, шу билан бирга ўз ихтисосини ёшларга жон-дил билан ўргатувчи меҳрибон тарбиячи ҳамдир. У Янгиер қурилишига келган дастлабки кунларида тажрибали, ўз ихтисосини мукаммал эгаллаган қурувчилар етишмас эди. Тўхтасин аканинг тарбияси остида Омонбой Низомиддинов, Виктор Исаев, Вера Филоненко, Света Мамедлаева каби ўттизга яқин ёшлар қурилишнинг илғор бетончилари бўлиб етишдилар. Уларнинг кўпчилиги шу кунларда бошқа қурилишлардаги бетончилар бригадасининг бошлиқлари ёки мастери бўлиб ишламоқдалар. Уларнинг ҳар бири ҳам ўз маҳоратини қунт ва сабот билан ўргатган Тўхтасин акани устоз дея тилга олиб самимий ҳурмат қиладилар.

Тўхтасин ака ўз касбини севган бетончи сифатида шу кунгача ҳурмат қозониб келган бўлса, энди у талабчан, ишнинг кўзини билиб раҳбарлик қилувчи бошлиқ сифатида ҳам танилиб бормоқда. Унинг бригадасида бракка ҳеч қачон йўл қўйилмайди. Ҳамма нарса аввалдан чуқур ва атрофлича ўйланган, тайёрланган бўлади.

Бир кун нима сабаб бўлди-ю, бригадада иш тўхтаб қолди. Албатта дангаса, ишёқмаслар учун бекор ўтиришдан яхшироқ нарса йўқ. Лекин Жўрабоев характерига бу тўғри келмас эди.

— Менимча шлакдан бетон қориш мумкин. Қаранглар шунча шлак беҳудага ётибди.

58-разъезд яқинида чиқинди шлаклар тоғ-тоғ бўлиб уюлиб ётар эди. Бригадирнинг шлак ҳақидаги бу таклифи цех мастери Вера Черненкога жуда маъқул тушди ва шу кундан бошлаб шлакобетонли кубиклар тайёрлана бошланди. Албатта биринчи кубиклар сифат жиҳатидан кўнгилдагидек бўлиб чиқмади. Лекин бора-бора энг юқори сифатли кубиклар тайёрлана бошланди. Шундай қилиб бир неча кундан сўнг Янгиер шаҳрида шлакобетонли кубиклар ёрдамида қурилган янги иморатлар қад кўтарди. Бу метод аста-секин бошқа қурилишларда ҳам жорий қилина бошланди. Шундан сўнг Тўхтасин ака адресига бошқа қурилишларда ишлаб турган Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мадамин Мамадалиев, Павел Олховский ва бошқалардан ўнлаб хат кела бошлайди. Улар ўз хатларида қурилиш учун энг арзон ва қулай кубиклар тайёрлаб бераётган ва бу билан мамлакатимизга миллион сўмлаб наф келтираётган Тўхтасин ака ва унинг бригадасига ташаккурлар билдирар эдилар.

Ана шу кунларнинг бирида цех профсоюз комитетининг йиғилиши бўлиб унда аъзоликка Тўхтасин аканинг номзоди ҳам кўрсатилади.

— Цехкомда нима қилади у! Маълумоти бўлмаса... дея сўради кимдир.

Шу пайт Обидбой Тўхтабоев ўрнидан туриб:

— Биз уни протокол ёзсин деб цехкомга сайлаётганимиз йўқ, — дея тушунтира бошлади. — Унинг бутун ишларни жонлантириб юборишига ишониб турибмиз.

Бошқалар ҳам Тўхтабоевни қўллаб-қувватладилар. — Тўхтасин ака цехком аъзоси бўлиб қолди. Сал кун ўтмай, у ерда ҳам жон куйдириб ишлаган, ишчиларнинг маиший ҳаёти ва маданий дам олишлари учун тинмай ғамхўрлик қилган, амалий ёрдамлар уюштирган Тўхтасин ака ВЦСПС XII съездига делегат қилиб сайланади.

... Янгиер шаҳрининг меҳнаткашлари ўз шаҳарларини ободонлаштириш ва кўкаламзорга айлантириш учун кураш бошлаган пайтларида Тўхтасин аканинг жамоатчилиги, ўз халқи ва Ватанининг бахт-саодати, равнақи, ободончилиги йўлида ҳормай-толмай ишлаши янада яққолроқ кўзга ташланди. Жўрабоев биринчилар қаторида бир қўлида бел, иккинчи қўлида кўчат ушлаган ҳолда кўчага отилиб чиқди. Шаҳарда хиёбонлар, гулзорлар ва соя-салқин жойлар яратишдек хайрли ишда жамоатчилик ҳаракатини бошлаб юборди, қўлидан келганича бошчилик қилди. Мана бир неча йилдирки, бу ажойиб ишда Тўхтасин ака бошқаларга намуна бўлиб келмоқда. Унинг ёлғиз ўзи 500 туп дарахт ўтқазиб парваришлади, вояга етказди. Ўтқазилган ниҳолни кўкартириш, вояга етказиш учун қанчадан-қанча меҳнат талаб қилинади Унинг сувидан, ўғитидан ўз вақтида хабар олиб туриш керак. Шаҳар Советида ана шу масала муҳокама қилинганда шаҳарга ўтқазилган минглаб дарахтларни парвариш қилишга тажрибали боғбон сифатида, раҳбарлар Тўхтасин акани кўрсатдилар.

— Бу ишга ундан кўра лойиқроқ киши топиш қийин, — дейишди улар.

Шу кунларда Тўхтасин ака ўзининг асосий ишларидан ташқари шаҳар кўчаларига ўрнатилган ёш ниҳолларни меҳр билан парвариш қилмоқда. У 40 мингга яқин ниҳолни Мирзачўл шароитига, унинг кучли шамол ва иссиқ ҳавосига кўниктиришда ўзининг катта ҳиссасини қўшмоқда.

— Ўз ишининг моҳир устаси, меҳрибон қалб эгаси, серғайрат одам бу, — дейишади унинг ҳақида янгиерликлар.

И. ЗАБИРОВ.

Маданий-маиший муассасаларда

(Газетхонлар хатларига обзор)

ЯНГИ ҚОНУН АСОСИДА

Шу кунларда областимизнинг халқ маорифи ходимлари ўз ишларини янги Қонун асосида қайта қураётирлар. Кўпгина мактабларнинг ўқитувчилар коллективлари ўқишни ҳаётга яқинлаштириш йўлида жиддий ишлар қилдилар, таълим-тарбияни турмушга боғлаб олиб боришнинг янгидан-янги форма ва усулларини излаб топмоқдалар.

Редакциямизга кўплаб келаётган хатларда ўқувчиларнинг фойдали меҳнатга кўпроқ жалб қилинаётганлиги, уларнинг меҳнатга муҳаббат руҳида тарбияланаётганликлари баён этилади.

Ҳозирги вақтда деярлик ҳар бир мактабда қишлоқ хўжалигида ишловчи меҳнат бригадалари ташкил этилган. Юқори синф ўқувчиларидан тузилган бундай бригадалар мактабга яқин бўлган колхоз ёки совхоз даласида ишламоқда.

Оржоникидзе районидаги 34-ўрта мактабнинг Маҳамаджон Қурбонов бошчилигидаги ўқувчилар бригадаси аъзолари Киров номли колхозда меҳнат қилаётирлар. Пахтачиликдаги ҳамма юмушларни ўқувчиларнинг ўзлари бажармоқдалар. Бу меҳнатсеварларнинг яхши ишлари ҳақида **Н. Қаюмов** ва **Т. Мирҳодиев** ўртоқлар мароқ билан ҳикоя қиладилар.

Шу райондаги Абай номли 28-ўрта мактаб ўқувчилари «Сталинград» колхозидан 50 гектар ер ажратиб олган эдилар. Улар тузган далачилик бригадаси аъзолари ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. «Бригадага 3 та трактор бириктилган. Ўқувчилар техникадан ўзлари фойдаланмоқдалар», — деб ёзади газетхон **З. Зокиров.**

Чинозлик **М. Рамазонов** ҳам ўқувчилар бригадаси қилаётган ишлар ҳақида ёзади. Газетхон **Т. Қўрғонов** эса, Бўстонлиқ районидаги 12-мактаб ўқувчиларининг район РТС ида бўлиб, станция иши билан танишганликларини хабар қилган. Сирдарёлик **Э. Абдураҳимов, Н. Зоҳидов** ўртоқлар ўз хатларида ёш бўғинни билимдон ва меҳнатсевар қилиб тарбиялаётган ўқитувчи И. Деҳқоновга ташаккур билдирадилар.

Олий ўқув юртлари ҳам янги шароитда ўз ишларини қайта қурмоқдалар. Институтларнинг сиртқи ва кечки бўлимлари кенгайтирилаётир. Студентларнинг ишлаб чиқариш практикаси муддати узайтирилмоқда, лекцияларни турмушга боғлаб олиб боришга алоҳида эътибор қилинмоқда.

Чет тиллар педагогика институтини битириб чиқаётган **М. Аъзамов,** Қишлоқ хўжалиги институти студенти **М. Ҳасанов** ўртоқларнинг хатхабарларида олий ўқув юртларининг янги Қонун асосида иш бошлаганликлари, жумладан ишлаб чиқариш практикаси муддатлари узайтирилганлиги баён қилинган.

ЭРКАТОЙЛАР УЧУН

Областимизда минглаб болалар боғчалари, яслилари ишлаб турибди. Бу болалар муассасаларида эркатойлар соғлом ва бақувват бўлиб ўсиш билан бирга, расм солиш, тикиш, ўқиш предметларидан дастлабки кўникмаларни оладилар.

— Сталин номли колхоз правлениеси, — деб ёзади янгийўллик **Қ. Собиров,** — боғчада тарбияланаётган эркатойлар учун шу йилнинг ўзидаёқ 5 минг сўмлик турли ўйинчоқ, 30 кровать, 5 минг 500 сўмлик пианино ва бошқа музика асбоблари сотиб олиб берди. Боғчада 300 дан ортиқ расмли китобдан иборат болалар кутубхонаси ташкил қилинди.

Газетхон **А. Қурумбоева** эса Янгийўл нон заводининг болалар боғчаси энг яхши болалар муассасаси эканини, бу ерда кичкинтойлар учун ҳамма қулайликлар яратилганлигини ёзади.

ҚИЗИҚАРЛИ УЧРАШУВ ВА СУҲБАТЛАР

Тошкент тўқимачилик комбинатининг маданият саройида дам олиш хонаси ташкил этилган. Дам олиш хонасида ҳар турли темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказиб турилади. Меҳнаткашларнинг ишдан сўнг бу ерга келиб мазмунли дам олаётганликлари ҳақида газетхон **М. Ниёзов** хабар қилади.

Сирдарё район «Социализм» совхозида яшовчи **Қ. Мутолхонов** совхоз ишчиларининг маданий дам олиши учун дала шийпонларида ҳамма шароитлар яратилганлигини хабар қилади. Яқинда «Октябрь» область кутубхонасида китобхонлар конференцияси бўлиб ўтди. Конференцияда ёзувчи Ҳ. Ғулом иштирок этиб, «Фарғона ҳикояси», «Машъал» асарлари ҳақида гапириб берди. Бу ҳақда бизга **А. Бобоқулов** хабар ёзган. Газетхонлардан **Қ. Аҳмеров**нинг ёзишича, бундай конференциялар Охунбобоев номли республика медицина билим юртида ҳам ўтказилган.

Чиноз район кутубхонасининг ва Гулистон районидаги Крупская номли колхоз кутубхонасининг китоб фонди йилдан-йилга бойиб бормоқда. Кутубхоначилар дала шийпонларига бориб, колхозчилар орасида газета ва журналлар ўқиб бермоқдалар, суҳбатлар уюштирмоқдалар. Газетхонлардан **А. Абдураҳмонов, Ҳ. Бобожонов** ўртоқлар ана шу кутубхоналарнинг намунали ишларини баён қиладилар.

МАДАНИЙ ВА МЕДИЦИНА ХИЗМАТИНИ ЯХШИЛАШ КЕРАК

Олмалиқ бинокорлари ва кончилари шаҳарда маданий хизмат яхши йўлга қўйилганидан миннатдор. Шаҳарда аҳолига кино кўрсатиш ишлари мақташга арзийди. «Бу ерда сўнгги вақтларда, — деб хабар қилади ўртоқ **В. Нечаев,** — ҳар бири 350 ўринлик иккита ёзлик кинотеатр ишга тушди, кенг экранли кинотеатр қурилишига ҳам киришилди».

3-«Боёвут» совхозида медицина хизматининг яхши йўлга қўйилганлиги, совхоз врачи ўртоқ Сомековнинг моҳирлиги, ишчиларга меҳрибонлиги ҳақида газетхон **Ж. Турдиқулов** мамнунлик билан ёзади.

Бироқ айрим колхозларда ҳали маданий-маиший хизмат кўрсатиш ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги каби фактлар ҳам учраб туради. Чунончи, газетхон **Р. Маматқулов**нинг ёзишича, Сирдарё районида «Гулистон» совхозидаги кино театрда скамейкалар етишмайди. Кўпчилик хонадонлар электрлаштирилмаган, радио узел иши ҳам талабга жавоб бермайди.

Боёвут район Карл Маркс номли колхоздан **Д. Умурзоқов**нинг хабар қилишича, медпункт доимо қулф ҳолда бўлади.

«Мен Ленин номли колхознинг тез ёрдам машинасида бир неча йилдан бери шоферлик қиламан. Беморларни Тошкент шифохоналарига, ҳомиладорларни туғруқхоналарга олиб бориб, уларнинг саломатликларини тиклашга ёрдамим тегишини кўриб жуда севинаман. Яна уларни уйларига олиб келаман, оила қувончларига шерик бўламан», — деб ёзади Оржоникидзе районидан ўртоқ **С. Муҳиддинов.** Шу билан бирга шофер ўз хатида колхоз туғруқхонасининг қаровсиз аҳволга ташлаб қўйилганини, акушерка Лола Абаимованинг эса ҳомиладорларга нисбатан қўполлик қилаётганини ёзади. Бундай ярамас ҳоллар чекка жойларда кўпинча учраб туради. Район марказларидан узоқроқдаги колхозларда меҳнаткашларнинг маданий ва маиший эҳтиёжларини қондириш учун ҳамма чораларни кўриш — маҳаллий партия ва совет ташкилотларининг муҳим бурчидир.

Янги ўқув йилига Ўзбекистон ўқув педагогика нашриёти юздан ортиқ турли дарсликларни 6 миллиондан зиёдроқ нусхада босиб чиқаради. Тошкентдаги 4-босмахона 200 минг нусха китоб босиб чиқаради. Бу ўтган йилдагидан 45 минг нусха кўпдир. Бу китоблар орасида ранг-дор қилиб босилган ўзбек, рус, туркман ва урду тилидаги алифбелар ҳам бор. Суратда: техника контроли бўлимининг ходимларидан Л. Задоркина (чапда) ва А. Колесникова ўзбек тилидаги алифбе китобларини кўздан кечирмоқдалар.

А. Горокрик фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Ёшлар ғайрати

Чиноз районидаги 24-мактаб педагоглари коллективи таълим-тарбия ишларини турмуш билан яқинлаштириш масаласига катта эътибор бериб келмоқдалар. Бу ерда ўқувчилар меҳнат билан шуғулланадилар, дарсда олган билимларини амалий ишда мустаҳкамлайдилар. Мактаб ўқувчиларидан тузилган ишлаб чиқариш бригадаси колхоздан 80 гектар ер олган. Бригада аъзолари бу ерга чигит экиб, ғўза парвариши ишларини ўзлари бажармоқдалар. Улар ҳар гектар ердан 35 центнердан «оқ олтин» топшириш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Ўқувчилардан М. Муродбеков, Ў. Шерматова, П. Исалиева, А. Алиев, З. Мирзааҳмедова ва бошқалар ғўза парваришида намунали ишлаб, колхозчиларнинг ҳурматига сазовор бўлаётирлар.

А. Абдураҳмонов.

* * *

Сирдарё районидаги «Социализм» совхозидаги 11-мактаб ўқувчилари совхознинг 50 гектар ерига квадрат-уялаб чигит экканлар. Ҳозир улар ғўзани яхши парвариш қилиб, ёппасига шоналатиб олдилар. Меҳнатсевар ўқувчилар шонани гулга айлантириш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. 10-синфни тугатган ўқувчилар ҳам бу бригадада ишламоқдалар. Уларнинг айримлари бу йил Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг сиртқи бўлимига кириб ўқийди.

Ана шу райондаги Ушинский номли 6-мактаб ўқувчилари 43 гектар ерга маккажўхори экиб, мўл ҳосил етиштириш иштиёқида ҳормай-толмай меҳнат қилаётирлар. Мактаб ўқувчилари 30 гектар ерда пахта етиштираётирлар.

С. Бектошев, Н. Мадраҳимов, Т. Охунов.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Ишчиларга маданий-маиший хизмат яхшилансин"

Тошкентдаги 3-мебель фабрикасида ишчиларга хизмат кўрсатиш учун ошхона, буфет, амбулатория, қироатхона ва клубнинг йўқлигидан шикоят қилиб редакцияга ёзилган бир хат юқоридаги сарлавҳа билан газетамизнинг шу йил 7 июнь сонида босилиб чиққан эди.

Редакция хабарга фабрика директори Вайнштейн, партия ташкилотининг секретари Дадахўжаев, касаба союзи фабрика комитетининг раиси Монин ўртоқларнинг имзоси билан келган қуйидаги жавобни олди:

«Хабар фабриканинг ишлаб чиқариш кенгашида ва актив мажлисида муҳокама қилиниб, унда кўрсатилган камчиликларни тугатиш юзасидан бир қатор амалий тадбирлар кўрилди, чунончи:

Қизил бурчак ва овқатланиш учун бинолар ажратиб берилди;

Район пишчеторгининг буфети ишчиларни иссиқ ва совуқ овқатлар билан таъминлаш ишини яхшилади;

Клуб, ошхона, ҳаммом ва бошқа маданий-маиший хизмат кўрсатиш муассасалари жойлаштириладиган янги корпус қурила бошланди;

3-цехда медицина пункти ташкил қилиш чораси кўрилди».

Қардош иттифоқчи республикаларда

БУХТИРМА ГЭСИ ҚУРИЛИШИДА

Қозоғистон Совет Социалистик Республикасида Бухтирма гидроэлектростанциясининг қурувчилари коллективи 1960 йилнинг биринчи ярмида дастлабки иккита турбинани фойдаланишга топшириш мажбуриятини олди. Бу турбиналарнинг ҳар бири сув босимининг баландлиги 60 метр бўлган ҳолда қуввати 72,5 минг киловаттли генератор ишини таъминлайди. Икки турбинанинг ишга туширилишини таъминлаш учун қурувчилар ўтган йилдагига қараганда икки баравар кўп, яъни 340 минг кубометр бетон ётқизишлари керак.

ЯНГИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКАСИ

КИЕВ. Колхоз ва совхозларнинг машина парклари мамлакатимизда ишлаб чиқарилган янги биринчи даражали техника билан қуроллантирилмоқда. Совет конструкторлари ва машинасозлари қишлоқ механизаторлари билан яқиндан ҳамкорликда ишлаб, маккажўхори, қандлавлаги, кунгабоқар, картошка ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини парвариш қилишни комплекс механизациялаш учун белгиланган машина ва механизмларнинг янги хилларини ишлаб чиқмоқдалар.

Киевда ташкил этилган янги қишлоқ хўжалик техникаси виставкасида ККСБ-3 маркали комбайн қўйилди. Бу комбайндан маккажўхорининг сўтаси думбиллигида ва тўла етилиб пишганида йиғиштириб олишда фойдаланилади. Комбайн бирйўла 2,1 метр жойдаги экинни ўриб кета олади ва соатига 1-1,2 гектар ердаги экинни ўра олади. Комбайн «Белорусь», КД-35, ДТ-54 тракторларига тиркалади. Бу комбайнда атиги бир киши ишлайди.

ЕТТИ ЙИЛЛИК ПЛАННИ МУДДАТИДАН ОЛДИН БАЖАРИШ УЧУН

КПСС XXI съезди ва партия Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорларидан руҳланган Минск автомобиль заводининг коллективи ўз устларига янги оширилган мажбуриятлар олдилар. Автомобилсозлар етти йилликнинг биринчи йили топшириғини муддатидан илгари бажаришга, пландан ташқари 15 миллион сўмлик маҳсулот беришга ва ҳар бир машинага сарф қилинадиган металлдан иқтисод қилишга қарор қилдилар. Бундан ташқари, улар ишлаб чиқарилаётган маҳсулот таннархини камайтириш ҳисобига давлатга 6 миллион сўм маблағ тежаб бериш мажбуриятини олдилар. Минск автомобиль заводининг меҳнатсевар коллективи ўз устига олган ана шу шарафли мажбуриятларни бажариш учун шу кунларда фидокорона меҳнат қилмоқда.

АВТОМАТ БОШҚАРАДИГАН ТРАКТОРЛАР

Қозоғистоннинг қўриқ ерларидаги совхозларда И. Г. Логинов ясаган автоматлар билан жиҳозланган тракторларни ишлаб чиқариш синовидан ўтказиш муваффақиятли бормоқда. Трактордаги махсус асбоблар тўғри участкаларда тракторларни ҳайдовчисиз ишлаш имкониятини беради. Автомат тракторни жўяклар бўйлаб мустақил равишда идора қилиб боради. И. Г. Логиновнинг кашфиёти қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини автоматлаштиришга асос солади.

Акмолинск областидаги «Одесский» дон совхозида «С-100» трактори синаб кўрилди. Бу маркали тракторлар баҳор пайтида ерни ҳайдашда ва қўриқ ерларни очишда ишлатилди. Ҳозир эса бу тракторлардан ер ҳайдашда кенг фойдаланилмоқда.

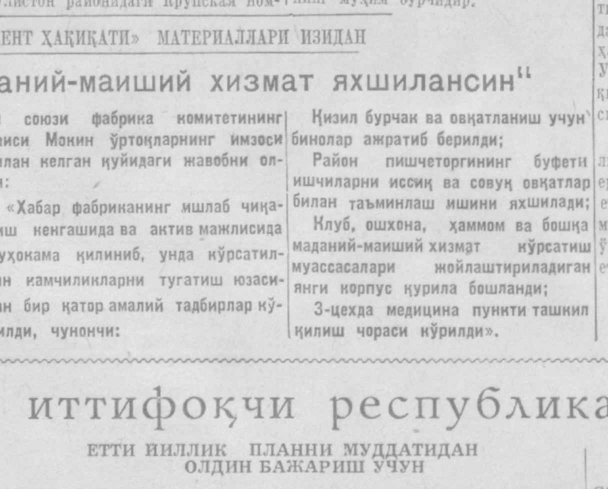

Суратда: «С-100» трактори «Одесский» совхози даласида.

ЯНГИ КАНАЛ

ҚЎРҒОНТЕПА (Тожикистон ССР). Бу ерда янги канал қурила бошланди. Бу канал ҳозир Вахш дарёсида қурилаётган гидроэлектростанциядан бошланади. Дарёнинг суви янги канал бўйлаб шарқ-жануб томон оқиб бориб Вахш водисидаги марказий сув магистрали — Сталин номидаги канал билан қўшилади.

Серҳосил водининг ерлари бундан деярлик 30 йил муқаддам планли равишда ўзлаштирила бошланган эди. Бу ерда 10 мингларча гектар ерларда ингичка толали пахта етиштирилади, янги шаҳар ва посёлкалар вужудга келди. Сталин номидаги канал бу водига ҳаётбахш сув олиб келди. Аммо, кейинги йилларда қўриқ ерларни янада ўзлаштирила бошланганлиги анча кўп сув талаб қилади. Янги канал Сталин номидаги каналга қараганда тўрт баравар кўп сув бериб туради. Янги канал қурилиши тугаши билан Вахш водисидаги суғориладиган ерлар майдони уч баравар кўпаяди. (ТАСС).

ПАРРАНДА ГЎШТИ ВА ТУХУМ ЕТИШТИРИШ КЎПАЙТИРИЛМОҚДА

СТАЛИНОБОД. Тожикистон қишлоқ хўжалик ходимлари гўшт етиштириш бўйича етти йиллик планни олти йилда, тухум етиштиришни уч йилда бажаришга қарор қилдилар. Шу мақсадда жадал суръатлар билан парранда гўшти етиштиришни 11—13 минг тоннагача кўпайтириш мўлжалланади.

Тожикистон инкубатор-паррандачилик станциялари ва паррандачилик фабрикаларининг ходимлари жўжаларни йил бўйи боқиб ўстириш ишини йўлга қўймоқдаларки, шу билан 1959 йил мобайнида бир миллион ёш парранда етиштирилади.

Чет элларда

Ф. Р. Козловнинг Чикагода бўлиши

ЧИКАГО, 10 июль. (ТАСС). Кеча шаҳар муниципалитети биносида СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Козлов билан Чикаго мэри Р. Дели ўртасида суҳбат бўлди. Эркин вазиятда ўтган суҳбат давомида Р. Дели Чикаго шаҳар хўжалиги проблемалари ҳақида гапирди. Ф. Р. Козлов ҳам мэрнинг илтимосига мувофиқ, СССРда уй-жой қурилиши тўғрисида, Сибирда ва Узоқ Шарқда вужудга келтирилаётган янги шаҳарлар ҳақида, совет саноати учун кадрлар тайёрлаш системаси ҳақида унга сўзлаб берди. Ф. Р. Козлов Дели жанобларига бундай деди: «Бизнинг мамлакатимизга келингиз, шаҳарларимиз қандай ўсаётганлиги ва обод бўлаётганлигини кўрингиз, меҳнатсевар совет халқи билан танишингиз». Ф. Р. Козлов мэр билан хайрлашар экан, Чикаго шаҳрининг аҳолисига қизғин салом ва энг яхши тилакларни топширишни сўрайди.

Шундан кейин, Ф. Р. Козлов ва бошқа совет меҳмонлари автомашиналарга тушиб, Чикаго яқинида жойлашган Грунди округидаги фермер хўжаликларини кўздан кечириш учун жўнаб кетдилар.

Йўл яқинида йирик ферма хўжайини Жеймс Холдерман Ф. Р. Козловни кутиб олади. У, совет меҳмонларини самимий табриклайди, уларнинг бу ерга келганликлари учун ташаккур изҳор қилади, ферманинг даласини кўриб чиқишга таклиф этади. Жеймс Холдерман маккажўхори етиштирувчи моҳир уста. У, 700 акр майдонида доим ёввойи ўтларга қарши курашда муҳим тажрибалар ўтказади, Иллинойс штатининг иқлим ва тупроқ шароитида энг кўп ҳосил берадиган маккажўхори навларини пухта танлаб олади, тупроққа ўғит чиқариб тўкиш учун керакли қишлоқ хўжалик машиналарини такомиллаштиришга ҳаракат қилади. Холдерман, жумладан, ўз фермасида маккажўхорини қатор оралаб парвариш қилиш усулидан воз кечганлигини ва ёввойи ўтларга қарши курашмоқ учун далаларга кимёвий моддаларни икки марта сепиш усулидан фойдаланаётганлигини совет меҳмонларига сўзлаб беради. У, совет деҳқонларининг маккажўхори етиштириш соҳасидаги тажрибаси билан қизиқади. Шундан кейин, Ф. Р. Козлов Жон Хаушильднинг сутчилик фермасини кўздан кечиради. Фермер ўз хўжалигини совет меҳмонларига кўрсатади ва чорва молларни молхонада боқиш тажрибаси билан ўртоқлашади.

Фермернинг рафиқаси ва унинг қизи ёш қиз боласини кўтарган ҳолда Ф. Р. Козлов ёнига келадилар. Ф. Р. Козлов аёллар билан самимий суҳбатлашади, ҳазиллашиб гапиради, уларга сиҳат-саломатлик ва бахт тилайди. Ф. Р. Козлов хўжайинлар билан хайрлашар экан, самимий кутиб олганликлари учун уларга ташаккур изҳор қилади ва Хаушильднинг кичик набираси Деброга совет йўлдошининг сурати туширилган значокни тақдим этади. Совет меҳмонлари бир неча группага бўлиниб, яқин жойдаги фермаларга борадилар. Фермаларнинг меҳмондўст хўжайинлари совет меҳмонларига зиёфат бердилар.

Зиёфатдан кейин Ф. Р. Козлов Холдерман фермасини томоша қилишни давом эттирди. Фермерлар, қишлоқ хўжалик ишчилари, уларнинг оила аъзоларининг катта бир группаси совет давлат арбоби теварагига тўпланади. Уларнинг баъзилари совет меҳмонини табриклаш учун узоқ йўл босиб келганлар. Ф. Р. Козловни фотосуратга тушириб олган кўпгина фотоҳаваскорлар суратнинг орқа томонига қўл қўйиб беришни ундан сўрайдилар.

«Белл энд Хоуэлл» компаниясининг президенти Чарльз Перси кечқурун Ф. Р. Козлов шарафига зиёфат берди. Бу зиёфатда Иллинойс штатининг губернатори У. Страттон, штат жамоатчилиги ва савдо-саноат доираларининг вакиллари ҳозир бўлдилар. «Белл энд Хоуэлл» компаниясининг президенти Ч. Перси суҳбат вақтида Совет ҳукуматининг бошлиғи Н. С. Хрушчевнинг соғлигига қадаҳ кўтарди. Козлов президент Эйзенхауэрнинг соғлигига қадаҳ кўтаришни таклиф этади. Зиёфат дўстона вазиятда ўтди.

Ф. Р. Козлов кечқурун Чикаго симфоник оркестрининг Равиния ёзлик паркида қўйиб берган концертида ҳозир бўлди. Совет меҳмонлари бугун самолётда Питтсбургга учиб кетадилар.

СОВЕТ ПАРТИЯ ХОДИМЛАРИ БУДАПЕШТГА КЕЛДИ

БУДАПЕШТ, 10 июль. (ТАСС). Венгрия социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг таклифига мувофиқ, Совет Иттифоқи партия ходимларининг 15 кишидан иборат делегацияси кеча Будапештга келди. Делегацияга КПСС Марказий Комитети партия органлари бўлимининг мудири В. Е. Семичастний бошчилик қилмоқда.

Делегация аъзолари Венгрияда икки ҳафта бўлиб, шу вақт ичида Венгрия социалистик ишчи партияси ташкилотларининг иш тажрибаси билан танишадилар.

МАНОЛИС ГЛЕЗОСНИНГ МАКТУБИ

БЕРЛИН, 11 июль. (ТАСС). АДН агентлиги Манолис Глезоснинг Германия Демократик Республикаси радиосининг Афинадаги махсус мухбирига ҳарбий суд залида топширган баёнотини маълум қилди. «Мен, — деди у, — Германия Демократик Республикасининг радиоси орқали, ҳақиқат радиоси орқали, бутун дунёдаги тинчлик ва демократия дўстларига шу мактубни топширишни истар эдим: Мени қутқазиб қолиш учун олиб борилаётган кураш менинг ҳаётим учунгина бўлаётган кураш эмас. Бу кураш милитаристлар ва империалистларнинг ҳар қандай қаршилик кўрсатишига қарамай, демократиянинг ва демократия муассасаларининг ғалабаси учун олиб борилаётган олижаноб курашдир. Демократия муассасалари Грецияда хавф остида қолди. Ана шу кураш тинчликнинг тантанаси учун курашдир. Мен шу мақсадлар йўлида кураш олиб борувчи грек фарзанди бўлиб ташаккур изҳор қиламанки... (шу сўзлар айтилганда, соқчилар Глезоснинг сўзини бўлдилар ва у, айбдорлар курсисига ўтқазилди).

ГЛЕЗОС УСТИДАН СУД НАЙРАНГИ

АФИНА, 10 июль. (ТАСС). Глезос ва бошқа демократлар устидан ўтказилаётган ҳарбий суднинг кечки мажлисида қоралаш гувоҳи полициячи Папаспиропулосдан сўроқ олиш давом этди.

Суд раиси Папаспиропулос қоралашнинг асосий гувоҳи эканлигини айтди.

Папаспиропулос асосан айбноманинг мазмунини такрорлади.

ПРЕЗИДЕНТ СУКАРНО СЎЗИ

ЖАКАРТА, 10 июль. (ТАСС). Бугун Жакартадаги «Мердека» саройида президент Сукарно бошчилигидаги янги ҳукумат аъзоларининг қасамёд қилиш маросими ўтказилди.

Маросимдан кейин сўзга чиққан президент Сукарно айтдики, янги ҳукумат олдида ҳеч кечиктириб бўлмайдиган проблемалар ва, жумладан, халқни озиқ-овқат маҳсулотлари ва кийим-кечак билан етарли миқдорда арзон баҳолар билан таъминлаш проблемаси, шунингдек халқ ва давлатнинг хавфсизлигини таъминлаш проблемаси турибди, чунки контрреволюционерларнинг қўпорувчилик ишлари ва кирдикорлари ҳануз халқ ва давлатга таҳдид қилмоқда. Сўнгра президент ҳукумат империализмга қарши курашни давом эттиради, «жумладан, Ғарбий Ирианни озод қилиш йўлидаги ҳаракат доирасида кураш олиб боради» деди.

Сукарно сўзини давом эттириб, бундай деди: Бутун халқнинг янги ҳукуматни якдиллик билан қўллаб-қувватлашига ишонаман. Халқ белгиланган программани амалга оширишни ҳукуматдан талаб қилишга ҳақли эканлигини эсда тутишимиз керак.

Президент сўзининг охирида янги «партиясиз иш кабинети» шу кундан бошлаб ўз бурчларини бажаришга киришади, деди.

ПРЕЗИДЕНТ СУКАРНО БАЁНОТИ

ЖАКАРТА, 10 июль. (ТАСС). Индонезия Республикасининг президенти Сукарно бугун илгариги ҳукумат каби ўз раҳбарлигимдаги ҳукумат ҳам мустақил актив ташқи сиёсатни амалга оширади, деди. Президент энг муҳим халқаро проблемаларни ҳал этиш учун буюк давлатлар ҳукуматлари бошлиқларининг кенгашини чақириш зарур эканлиги тўғрисидаги фикрини яна бир марта таъкидлади.

АРГЕНТИНАДА МУСТАҚИЛЛИК КУНИ

БУЭНОС-АЙРЕС, 10 июль. (ТАСС). Кеча Аргентина халқи ўз тарихидаги муҳим айём бўлган мустақиллик кунини тантанали равишда нишонлади. 1816 йил 9 июлда Тукуман шаҳридаги конгрессда «Ла-Плата бирлашган вилоятларининг» Испания зулмидан озод қилинганлиги эълон қилинган эди.

Бутун мамлакатда тантанали маросимлар ўтказилди. Республиканинг пойтахти Буэнос-Айресда ҳарбий парад бўлди. Ла-Плата, Кордова шаҳарларида ва бошқа жойларда ҳам ҳарбий парадлар бўлди.

Аргентина халқи ўз миллий байрамини оғир иқтисодий кризис ва ички сиёсий аҳвол кескинлашиб кетган шароитда, иқтисодий ва сиёсий мустақиллик учун, империалистик давлатларнинг мамлакатда ўз таъсирларини кучайтириш ҳаракатларига қарши кураш кучайиб кетган бир шароитда нишонланмоқда.

КАПИТАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРДА ЗАБАСТОВКА ҲАРАКАТИ

Капиталистик мамлакатлардаги меҳнаткашлар ўз ҳуқуқларини қаттиқ кураш олиб бориб ҳимоя қилмоқдалар.

Италия савдо-пассажир флоти экипажларининг иш ҳақини ошириш ва меҳнат шароитини яхшилаш учун бошлаган умумий забастовкасига бир ой бўлиб қолди. Забастовка денгизчилар ғоят жипслашган шароитда ўтмоқда. Бу забастовкани Италия экономикасининг бошқа соҳаларидаги меҳнаткашлар ҳам қўллаб-қувватламоқдалар. Курашаётган денгизчиларни қўллаб-қувватлаб яқинда Генуя, Савона, Империя, Вадо ва Анкона портларининг ишчилари забастовка эълон қилдилар.

Канадада Британия Колумбияси вилоятидаги ўрмончилар ва ёғоч тилиш заводининг ишчилари иш ташладилар. Забастовкада 27 минг киши қатнашмоқда. Вилоят саноатининг энг йирик соҳасида иш тўхтаб қолди. Нарх-наволар ошиши муносабати билан ишчилар иш ҳақининг 20 процент оширилишини талаб қилмоқдалар.

Япония радиоси хабар беришича, 9 июлда Томакамаидаги қоғоз комбинатининг ишчилари ёзлик нафақаларини тўлашни талаб қилиб, забастовка эълон қилганлар.

150 мингга яқин ишчиси бўлган Англия полиграфия саноатидаги забастовка шу саноат билан бевосита боғланмаган бошқа соҳаларга ҳам таъсир кўрсатмоқда. «Дейли телеграф» агентлигининг хабар беришича, босма каталоглар йўқлигидан Партугалияга автомобилларни жўнатиш кечикиб қолган. Бир қанча фирмалар ўз товарлари учун босма ёрлиқ ва этикетлар етишмаганлигидан катта қийинчилик кўрмоқдалар.

Полиграфия саноатида аҳвол кескинлашганлиги натижасида корхона эгалари иш ташлаган ишчиларнинг касаба союзи вакиллари билан музокара олиб боришга рози бўлдилар. (ТАСС).

ЖАЗОИРДА МУСТАМЛАКАЧИЛИК УРУШИ ТЎХТАТИЛСИН!

ПАРИЖ. Жазоирда узоққа чўзилиб кетган уруш Франция аҳолисининг турли табақалари томонидан тобора кенг норозилик ҳаракати бошланишига сабаб бўлмоқда. Улар жазоир халқининг вакиллари билан музокаралар бошлашни талаб қилмоқдалар. Кеча Лионда катта митинг бўлиб, бу митинг озодликни ҳимоя қилиш ва Жазоирда тинчлик ўрнатиш шиори остида ўтди. Митингда 4 мингдан ортиқ киши қатнашди. Митинг қатнашчилари олдида Жан-Жак Серван-Шрейбер (Жазоирда хизмат қилган ветеранларнинг миллий федерацияси), Лабастр (кишининг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш лигаси), шунингдек турли касаба союзларининг, тинчлик тарафдорлари ҳаракатининг, сиёсий партияларнинг вакиллари сўзга чиқдилар.

Сўзга чиққанларнинг ҳаммаси мамлакатда чин демократияни тиклаш ва Жазоирда тинчлик ўрнатиш мақсадида кучларни бирлаштиришга даъват этдилар. (ТАСС).

ЧИРЧИҚ ШАҲРИДА

ПОСЕЛКА ОБОД БЎЛМОҚДА

Қаттиқ қотишмалар заводи ишчи-хизматчилари яшаётган посёлка тобора обод бўлмоқда. Бу ерда кўча ва тротуарларни асфальтлашга катта эътибор берилмоқда. Завод территорияси, ўндан ортиқ кўча ва тротуарларга ўн минг квадрат метрдан кўп асфальт ётқизилди. Натижада кўчалар чангимайдиган бўлиб посёлканинг санитария аҳволи яхшиланди.

КОЛХОЗ БОЗОРИДА ЯНГИ ПАВИЛЬОН

Совет колхоз бозорида гўшт ва сут маҳсулотлари сотиладиган янги павильон ишга туширилди. Кенг ва ёруғ бу павильон харидорларга маданий хизмат кўрсатиш учун жуда қулай. Бундан ташқари бу ерда молларни асраш камераси ва музхона ҳам қурилиб, фойдаланишга топширилди.

ҲАВАСКОР РАССОМЛАР АСАРЛАРИ ВИСТАВКАСИ

Электрохимия комбинати ҳузурида ташкил этилган ҳаваскор рассомлар тўгарагида машғулотлар мунтазам равишда ўтказиб турилади. Яқинда ўлкани ўрганиш шаҳар музейида тўгарак қатнашчилари асарлари виставкаси ташкил этилди. Виставкага 60 дан ортиқ расм ва этюдлар қўйилган. Ҳаваскор рассомлар ўз ижодларига шаҳарнинг гўзал жойларини, янги қурилишларни тема қилиб олганлар.

8- мактаб ўқитувчиси Б. Чубарев асарларини олайлик. Унинг нон заводи, Зах канали устида қурилаётган кўприк, химиклар маданият саройининг қурилиши тасвирланган расмлари диққатингизни тортади. Тўгарак раҳбари Б. Голубев шаҳарнинг диққатта сазовор жойлари тасвирланган бир қанча этюдлар яратган. Виставканинг бошқа экспонатларини ҳам шаҳар меҳнаткашлари қизиқиш билан кўздан кечирмоқдалар.

Т. ЎРУНОВ,
В. ВОЛКОВ,

Газеталар автобус ва тролейбусларда сотилмоқда

— Менга «Ташкентская правда» газетасидан беринг.

— Менга «Тошкент ҳақиқати»дан.

Эрта билан автобус, троллейбус ёки трамвайга чиқиб қолсангиз газеталарнинг янги сонини чаққонлик билан сотаётган кондукторларни кўрасиз. Ҳозир «Правда», «Известия», «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» газеталари билан бир қаторда область газеталари ҳам йўловчиларга сотила бошланди. Газеталарнинг янги сонлари ҳаммаси бўлиб шаҳарда қатновчи 440 та автобус, троллейбус ва трамвайларда сотилмоқда.

Йўловчилар ташиладиган транспортда газеталар сотишни ташкил этиш барвақт ишга ёки ўқишга кетаётганлар учун жуда қулай бўлмоқда. 1-автопарк ходимлари (директори ўртоқ Ғафуров, бош инженер Ражабов) газеталарни тарқатишда «Союзпечать» хизматчиларига яхши ёрдам кўрсатмоқдалар. Айниқса эксплуатация бўлимининг бошлиғи Гольбек ва 1- автоколоннанинг бошлиғи Волошин ўртоқларнинг хизматларини таъкидлаб кўрсатиш керак.

1 ва 2-трамвай парклари (бошлиқлари Пеньков ва Исмоилов ўртоқлар) ва троллейбус паркида (бошлиғи ўртоқ Ҳидоятов) ҳам газеталар сотиш намунали йўлга қўйилган. Кондукторлар йўлга чиқмасдан олдин биринчи навбатда босилган газеталарни олиб кетадилар.

Ҳозир 1-автобаза шаҳар ичида қатновчи 3-колоннадаги 100 та автобусда газеталар сотишни ташкил этишга тайёргарлик кўрмоқда. Шунингдек, Тошкент шаҳридан республикамизнинг район марказларига қатновчи 2-автопарк автобусларида ҳам тез кунда республика ва область газеталарини сотиш ташкил этилади.

Г. ЗОЛОТАРЕВ,
Тошкент шаҳар «Союзпечать»нинг бошлиғи.

Суратда: 6- маршрутда қатновчи троллейбус кондуктори Р. М. Германова йўловчиларга газета сотмоқда.

О. Косерев фотоси.

Етти ҳазинанинг бири

Халқимиз хўжаликка анчагина даромад келтирувчи паррандачиликни етти хазинанинг бири деб атайди. Бу бечиз эмас. Паррандачилик фермаси ривожланган областимиздаги кўпгина колхозлар бу соҳадан ҳам яхши даромад олмоқдалар. Ана шуни ҳисобга олиб Ўзбекистон давлат паррандачилик станцияси жўжалар тайёрлашни борган сари яхшиламоқда. Станция йиллик планни ҳозир бажариб қўйди. Инкубаторларда ўтган йилгига қараганда 1 миллион дона тухум ортиқча очирилди. Табиий ва сунъий сув ҳавзаларида пекин навларидан бўлган ўрдакларни кўпайтириш республикамиз колхоз ва совхозлари учун жуда фойдали эканлиги маълум бўлди. Шу сабали ҳам бу зотдаги ўрдаклар сони шу мавсумнинг ўзида қарийб уч марта кўпайди. Ҳозир республикадаги ҳамма инкубатор станциялари қишин-ёзин тўхтовсиз ишлашга кўчирилди.

Улуғ Ўрта Осиё девори

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тарих ва археология институтининг илмий ходимлари қизиқарли тарихий материалларни топдилар. Илмий ходимлар республикамизнинг жуда кўп районларида ёйилиб ётган қадимги қалъалар деворларининг қолдиқлари билан кўпдан бери қизиқар эдилар. Бухоро ва Мари воҳалари бундан кўп асрлар илгари мудофаа деворлари билан ўралганлиги маълум эди. Шу билан бирга улуғ Ўрта Осиё девори борлиги ҳақида назарий фикрлар ҳам мавжуд эди. Олиб борилган тадқиқотлар натижасида бу назария тўла тасдиқланди.

— Ўрта Осиё деворининг қурилганига тахминан 2 минг йилдан ҳам кўпроқ вақт бўлган, — дейди тарих ва археология институтининг старший илмий ходими Ҳ. Муҳамедов. — Бу девор ҳам Улуғ Хитой деворига ўхшаб воҳаларни кўчманчилар ҳужумидан сақлашга хизмат қилган. Олимлар деворларни метрма-метр ковлаб шу нарсани аниқладиларки, деворлар олдин воҳалар атрофида тикланган бўлиб, кейинчалик бир-бирлари билан қўшилган. Ўзбекистон, Туркманистон ва Тожикистон территорияларида ўша даврда Мари, Бухоро, Шахрисабз, Самарқанд, Нурота, Фарғона, Жиззах ва Тошкент воҳалари бўлган. Тахминларга қараганда бу воҳаларнинг деворлари VIII асрда бир-бирига қўшилган.

Олиб борилган тадқиқотлар ва деворларни карталаштириш тарихий ҳужжатларга бир қатор ўзгартишлар киритди. Муҳаммад Норшохий томонидан X асрда ёзилган «Бухоро тарихи» деган китобда Бухоро воҳасини ўраб олган девор ҳақида эслатиб ўтилади. Олимларга йўлланма бўлиб хизмат қилган бу китобда айтилишича девор VII—IX асрларда тикланган. Ўзбекистонлик тарихчилар ва археологларнинг олиб борган тадқиқотлари эса девор тарихини аниқроқ белгилаш имконини берди. Моддий далилларга қараганда девор антик даврда тикланган бўлиб, VIII асрда қайтадан ремонт қилинган.

Тарих ва археология институтининг директори профессор Я. Ғуломовнинг таъкидлашича, деворлар қолдиғи устида олиб борилган тадқиқотлар тарих фани учун фавқуллода қимматлидир. Тўпланган материаллар Ўрта Осиёда яшаган қадимги халқларнинг экономикаси ва маданиятининг кўп томонларини ўрганишга аниқлик киритади.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Суратда: пойтахтимизга меҳмон бўлиб келган ҳинд санъати усталарининг бир группаси. Биринчи қаторда иккинчи, сизга илиқ кулиб турган қиз машҳур ҳинд раққосаси Ванжантимала.

Р. Шамсутдинов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Бугун «Ташкентская правда» газетасида

Биринчи бетда «КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорлари — оммага!» сарлавҳали бош мақола, шунингдек, юқори ҳосил учун областимиз пахтакорларининг кураши ва Валентина Гаганова ташаббусига қўшилганлар ҳақида хабарлар босилган.

Иккинчи бетда ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва «Ташсельмаш» заводи партия комитетининг ишидаги камчиликлар ҳақида мақолалар.

Учинчи бетда «Ташкенткабель» заводи хотин-қизлар советининг ижодий ишлари ҳақидаги мақола, шунингдек «Инженернинг изланиши» сарлавҳали очерк ва Манолис Глезос устидан олиб борилаётган «суд» ҳақида мақола босилган.

Тўртинчи бетда турли хил қизиқ хабарлар ва «Сахий директор» сарлавҳали фельетон босилган.

ОБ-ҲАВО МАЪЛУМОТИ

Кеча Тошкент областида ва Тошкент шаҳрида ҳаво очиқ бўлди. Кундузи соат учда Тошкентда 34 даража ва областда 31—34 даража иссиқ бўлди.

Бугун Тошкент области ва шаҳрида ҳаво бироз булутланиб турсада, ёғингарчилик бўлмаслиги кутилади. Тошкент шаҳрида 33—35 даража, областда эса 32—37 даража иссиқ бўлади.

Ҳинд санъати усталари Тошкентда

Серқуёш республикамиз пойтахти — Тошкентга чет эл мамлакатларининг санъат усталари тез-тез гастролга келиб турадиган бўлиб қолдилар. Бу маданий ҳамкорлик СССР халқлари билан дунёдаги бошқа тинчликсевар халқлар ўртасида дўстлик ва биродарликнинг мустаҳкамланишига хизмат қилмоқда. Ўтган жума куни болгар санъаткорлари Свердлов номли концерт залида охирги концертларини кўрсатган эдилар. Кеча эса бу саҳнада ёқимли ҳинд куйи, ўйноқи қўшиқ янгради, жозибали рақс парвоз қилди.

Тошкентликлар ҳинд санъаткорларининг ўз шаҳарларига меҳмон бўлиб келишларини интизорлик билан кутдилар. Чунки ўзбек халқи дўст Ҳиндистон санъати ва маданиятига зўр қизиқиш билан қарайди. Ўзбекистон давлат филармонияси саҳнасида ўз концертларини бошлаган ҳинд санъати усталари орасида раққосалар, ашулачилар ва талантли музикачилар, ёшлар ва студентларнинг Москвада бўлиб ўтган VI жаҳон фестивалида қатнашган ёш талантлар ҳам бор. Артистлар Тошкентга келгунларича Лондон, Париж, Прага ва Москва шаҳарларида гастролда бўлдилар. Улар Тошкентда ўн кун ўз санъатларини намойиш қилгач, ўз ватанларига, Ҳиндистонга қараб йўл оладилар.

Меҳмонлар билан бирга машҳур киноактриса ва раққоса Ванжантимала ҳам Тошкентга келди. Бу талантли санъаткор совет-ҳинд кинематографлари яратган кенг экранли «Уч денгиз оша саёҳат» номли бадиий фильмда ҳам қатнашган. Меҳмонлар Тошкентдан ташқари республикамизнинг бошқа шаҳарларига ҳам бориб, меҳнаткашларга ўз санъатларини кўрсатадилар.

Кечаги биринчи концертни пойтахт томошабинлари қизғин қарши олдилар. Ҳар бир чиқишдан сўнг залда қарсаклар янгради. Бу қарсаклар икки халқ ўртасидаги дўстлик туйғуларини ифодаларди.

Телевизор экранида

12 ИЮЛДА

12.00. Ёшлар учун эшиттириш. Горький номли рус драма театрининг «Тош қуш» спектакли олиб кўрсатилади.
19.00. Саноат ходимлари учун ўзбек тилида эшиттириш.
19.00. Киножурнал.
19.50. Сўнгги ахборот.
20.05. Рус қўшиқларидан концерт.
20.35. Бадиий фильм — «Тенгдошлар» (бу фильмни 16 ёшга тўлмаган болаларнинг кўриши тавсия этилмайди).

Редактор ўринбосари: М. ҚОРИЕВ.

ЖОНКУЯРЛАР

В. А. РАСПОПОВА.

Совет медицинаси 40 йилдан сал ортиқроқ вақт ичида олижаноб ва инсонпарвар, меҳрибон ва одамшаванда, дилкаш ва моҳир мутахассисларнинг қанча-қанчасини етиштириб чиқарди. Қайси бир касалхонага, шифохонага, диспансер ё курортга борманг, оқ халат, оппоқ қалпоқ кийган кишиларнинг сизга меҳрибонлик билан муомала қилаётганини, яқин ва азиз кишингиздек ҳол-аҳволингизни, сиҳат-саломатлигингизни сўраётганини, соғлигингизни сақлаш постида сергак турганлигини сезиб оласиз.

Бошига мушкул иш тушиб, касалхонага бориб қолган киши дардлардан форуғ бўлиб уйига қайтар экан, шифохонада хизмат қилган, ўзининг соғайиши учун куйиб-пишган санитаркадан тортиб даволовчи врач ва профессоргача — ҳамманинг азиз қариндошдек яқин ва меҳрибон бўлиб қолганини, улар билан хайрлашиш оғир эканлигини сезади.

Ана шундай виждонан ҳалол меҳнат қилаётган, оқ халатга доғ туширмай узоқ йиллардан бери ишлаётган медицина ходимлари Луначарск посёлкасининг баҳаво бағрига жойлашган касалхонада ҳам бор. Мана уларнинг бири. Эллик ёшлардан ошган, сочларига оқ оралаб қолганига қарамай анча тетик кўринган бу ёқимтой аёл — республикада хизмат кўрсатган врач Валентина Александровна Распоповадир. У Ўзбекистонда соғлиқни сақлаш ишларини ташкил қилишда ўз ҳиссасини қўшиб келаётир.

Валентина Александровна 1930 йилда Тошкент Давлат медицина институтини тамомлагандан буён, турли шифохоналарда ҳалоллик билан меҳнат қилиб келаётган жонкуяр терапевтлардандир. Ўз ишига берилган бу толмас аёлни медик кадрлар етишмаётган ўша йилларда гоҳ Сталинобод шаҳрида, гоҳ Шаҳриновда, гоҳ Тошкент клиникаларида учратиш мумкин эди. Валентина Александровна граждандар урушининг оғир йилларида, босмачиларга қарши кураш чоқларида юқумли касалликларнинг олдини олиш учун фидокорона ишлади. В. Распопова Улуғ Ватан уруши даврида эса Тошкентга кўчирилган болаларнинг соғлиғини сақлаш ишларини ташкил қилишда қатнашди.

Мана 16 йилдирки, республикада хизмат кўрсатган врач Валентина Александровна Распопова Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг клиник касалхонасида бўлим мудири бўлиб ишлаб келмоқда. Бу ерда ётган ҳар бир бемор меҳрибон врачни ўз онасидек қадрлайди. Чунки бу аёл беморларни дарддан халос қилишни ўз ҳаётининг асл мақсади деб билади. Лозим бўлиб қолса кечалари ҳам касалхонадан кетмайдиган, дардни аритиш йўлларини топмагунча тинчимайдиган, ўзи билмаганни мутахассис профессорлардан сўраб иш тутадиган бу аёл жонкуярлиги билан бутун коллективнинг ва беморларнинг ҳурматини қозонган. У кўп ажойиб врачларимиз каби беморларнинг дардини ўз дарди деб тушунади. Шунинг учун ҳам бокаётган бемори енгил тортиб, тузук бўлиб юрса, врачнинг ҳам чеҳраси шодон, беморнинг аҳволи оғирлашса, унинг чеҳрасидаги ажинлар қуюқлашади.

Партия ва Ҳукумат В. Распопованы «Ҳурмат Белгиси» ордени, бир медаль билан мукофотлади. У «Соғлиқни сақлаш аълочиси» деган фахрий номни олди, республика Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқларига сазовор бўлди.

Республиканинг кўзга кўринган медицина арбобларидан Зулфия Умидова, Ольга Павлова, Исок Мусабоев ва Армаис Акопьян сингари мутахассислар бу касалхонага ёрдам бериб, беморларни кузатиб турадилар.

Врачлар олиб бораётган даволаш ишларининг муваффақиятли чиқишида кўплаб ҳамшира ва санитаркаларнинг ҳиссаси катта. Мана, Любовь Порфирьевна Соколова. У 1926 йилдан бери ҳамширалик қилиб келади. У меҳрибон, жонкуяр, беморларнинг дардига шерик бир киши бўлгани сабабли касалхонадагилар уни беморларнинг онаси деб атайдилар. Врачлар буюрган дориларни ўз вақтида бериш, моҳирлик билан укол қилиш ва ҳар бир беморнинг аҳволини енгиллатиш устида жонкуярлик кўрсатиш бу аёлнинг ишидаги энг характерли белгилардандир. Любовь Порфирьевна ҳал иш вақти тамом бўлишига қарамай беморларнинг аҳволи яхшиланмагунча уйига кетмайди.

Шунингдек, ҳамширалардан Вера Ивановна Юлина, Тамара Алексеевна Панькова, официантка Галина Александровна Филиппова, санитаркалардан Ольга Никифоровна Гайворонская, Ольга Фёдоровна Чернова, Евдокия Александровна Малик сингари камтар кишилар беморларнинг кўнглини кўтариш, уларнинг оғирини енгил қилиш билан ҳурмат ва эътибор қозониб келмоқдалар.

Л. П. СОКОЛОВА.

Касалхонани кенгайтириш юзасидан бир қанча ишлар ҳам қилинмоқда. Бу ердаги ўринлар сонини кўпайтириш, янги хирургия, физиотерапевтика бўлимлари очиш учун уч қаватлик муаззам бино яқинда фойдаланишга топширилади. Бу корпус совет медицина техникасининг энг янги асбоб-ускуналари билан қуролланади, унда Ўзбекистон олий ўқув юртларида етишиб чиққан малакали мутахассис врачлар иш олиб борадилар. Даволаш ишларида Тошкент минерал сувидан кенг фойдаланилади.

Инсоннинг соғлиги учун партия ва ҳукуматимиз ҳеч нарсани аямайди. Биргина касалхонада қилинаётган ана шу меҳрибонликлар давлатимизнинг совет кишиларига қилаётган ғамхўрлигининг ёрқин бир далилидир.

М. ЯҲЕЕВ.

Суратда: (чапдан) касалхона ҳамшираларидан В. Юлина, Т. Панькова, Г. Филиппова, О. Чернова.
В. Салов фотолари.

Тошкентнинг томоша залларида

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА —12, 15, 16, 18/VII да янги спектакль **Оққуш кўли.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — ёзги бинода: 12/VII да **Оқ нилуфар.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 12, 13, 14, 15; 16/VII да раққоса ва киноактриса **Ванжантимала** иштироки билан **Ҳиндистон артистларининг концертлари.** Билетлар сотилмоқда.

«РОДИНА» (кеч соат 5 дан), «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «УДАРНИК» — **Уруш ва тинчлик** номли бадиий фильмнинг 1- серияси.

«ВАТАН» — янги бадиий фильм **Ўрмон атамани.**

«ОКТЯБРЬ» — **Хизмат** (ўзбек тилида).

КАФАНОВ номли — янги кинокомедия **«Тузалмаслар».**

«САЛЮТ» — **Қочқин.**

«СПУТНИК» — кундуз ва кечқурун: 1- залда **Уруш ва тинчлик,** 2- залда **Ўрмон атамани.**

«РОДИНА» — эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да **Ўрмон атамани.**

Лабзак кўча, 169- уйда турувчи **Аҳмад Маҳаматович Нурмуҳамедов**нинг Гвардия полковниги Хўжаев кўчаси, 13- переулок, 107- уйда турувчи Манзура Нурмуҳамедовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 3- участка халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Собир Раҳимов кўчаси, Қорасоч проезд, 1- тупик, 1- уйда турувчи **Жалол Камолов**нинг Марғилон шаҳар, Киров кўчаси, 4- уй, 6- квартирада турувчи Нури Шомақсудовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 3- участка халқ судида кўрилади.

КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ ЎЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИ
КИНОУСТАНОВКА ЭКРАНЛАРИГА
ЎРМАЛОВЧИ КЎЛАНКАЛАР
НОМЛИ ЯНГИ КИНОПОВЕСТЬ ЧИҚАРАДИ

Сценарий автори — **Ғилмон Мусаев.**
Постановкачи режиссёрлар — **Исмоил Эфендиев, Шуа Шайхов.**
Оператор — **Асқар Исмоилов.**
Композитор — **Рауф Гажиев.**
Шеърлар автори — **Расул Риза.**
Ролларда:
И. Доғистонли, А. Алекперов, А. Зейналов, М. Санъани, Л. Бедирбейли, М. Бобоев, С. Қосимова, А. Гусейнзода, М. Шайхзамонов, Р. Жабборова, М. Қалантарли, И. Тагизодалар қатнашади.
Фильмни «Озарбайжонфильм» киностудияси 1958 йилда ишлаган, М. Горький номли киностудияда рус тилига таржима (дубляж) қилинган. Дубляж режиссёри — **А. Кудрявцева,** овоз оператори — **В. Ерамишев.**

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 26 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140, Пропаганда бўлими — 34808, 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими, маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 34048, 132. Секретариат — 29040, 50. Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 07248. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. Б-1633.